

Anul XCVI
(96)
SERIE NOUĂ

BISERICA ȘI ȘCOALA

PUBLICAȚIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ARADULUI

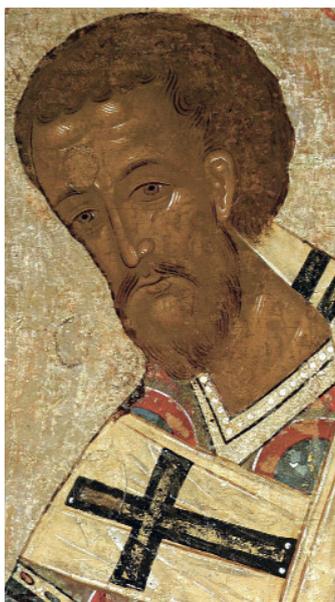

Fondat 1877
Nr. 11
Noiembrie 2015

Sfântul Ioan Gură de Aur profetul desăvârșirii creștine

Sfântul Ioan Gură de Aur a înfruntat problemele epocii lui ca părinte bisericesc, ca duhovnic ce se îngrijește cu și prin lucrarea dragostei și a cuvântului de toți oamenii lipsiți, și fără ajutor pământesc. Sfântul Ioan Gură de Aur a fost un învățător cu putere, inspirat de harul Evangheliei. El a iubit cuvântul și predica și le-a privit și înțeles ca datorii ale slujirii creștine. Preoția este pentru el o autoritate, dar ea este o autoritate a cuvântului și a sfințeniei, o autoritate harismatică. El și-a înțeles rolul pedagogic pe libertatea omului – ca icona a lui Dumnezeu. Părintele G. Florovski a observat că Hrisostom (Gură de Aur) a înțeles morală ca pe o temă a voinței, considerând mișcarea voinței ca izvor al păcatului sau al virtuții¹.

Preoții Bisericii fac apel la voința și la libertatea umană și îndeamnă la decizie și la faptă. Așa cum obișnuia el să spună: „Noi trebuie să realizăm mântuirea oamenilor prin răvnă, blândețe și sfat”. Hristos a venit, obișnuia el să reaminteașcă printre altele, tocmai ca să vindece voința omenescă. Dumnezeu lucrează întotdeauna într-un asemenea mod încât să nu desființeze libertatea umană. Dumnezeu lucrează prin chemări și îndemnuri, niciodată prin constrângere. El arată calea cea dreaptă, cheamă și invită și previne pericolele răului, dar nu constrânge. Iubirea se

dovedește numai de un om liber și niciodată nu se impune cu autoritate sau prin constrângere². Sfântul Ioan a subliniat nevoia schimbării vieții și necesitatea trezviei conștiinței pentru o viață vrednică „în Hristos”. Răvna lui pentru Evanghelie determină înțelegerea sa morală și duhovnicească. Însă Hrisostom nu a fost nicidecum un optimist sentimental³. El a trăit într-o perioadă în care Biserica era invadată, dintr-o dată, de mari mulțimi de convertiți „nominal”. Sfântul Ioan a avut impresia că surbește la oamnei împietriți, la oamnei „morți” duhovnicește. El a văzut lipsa de dragoste a oamenilor și a suferit ca părinte pentru faptul că aceștia se complac în nedreptate și în mari păcate, și le-a privit aproape dintr-o perspectivă apocaliptică: „Noi am stins răvna, și trupul lui Hristos (Biserica) este mort”. El a avut impresia că vorbește unui popor pentru care Creștinismul a fost numai o modă convențională, o formă goală, fără duh și suflare de viață: „Printre mii nu se poate găsi mai mult de o sută care să fie mântuiți, și chiar și de aceștia mă îndoiesc”.

Dintre Evangheliști, el se întoarce mai mult asupra lui Matei, iar în scrierile sfântului Apostol Pavel el va găsi spiritualitatea de pretutindeni, modelul „vieții în Hristos”. Predicile lui inspirate sunt și astăzi folositoare datorită faptului că sunt atât de morale și atât de limpezi⁴. În timp ce

Clement Alexandrinul a vorbit unui cerc închis, iar Sfântul Vasile cel Mare unei comunități monahale, marele Antiohian vorbește întregii societăți. El vorbește tuturor despre Hristos și despre „viața în Hristos și în Duhul Sfânt”. Morala sa vie îl face în același timp original și profund⁵. Niciunul dintre Părinți nu vorbește atât de mult despre îndrumare, despre virtutea după Hristos și despre viața cu Hristos. Dar trebuie să spunem, în pofida unor scriitori moderni de spiritualitate ce subestimează acest lucru, că el nu a fost un simplu moralist. Sfântul Ioan Gură de Aur nu a moralizat.

El a vorbit despre Hristos arhetipul mântuirii, Care este mântuirea însăși. De aceea „morală lui are o profunzime mistică clară”⁶. Faptele dragostei trebuie să fie inspirate de harul lui Hristos, cel Care a venit în lume să ridice toate suferințele și nevoile. Sfântul Ioan Gură de Aur nu a crezut în scheme abstracte; el a avut o credință vie, înțelegând pe puterea înnoitoare, transfiguratoare, a iubirii creștine. „Pentru acest motiv, el a devenit în Biserica dascălul și profetul – pentru toate veacurile”⁷. El a fost un misionar prin vocație; el a avut un zel apostolic și evanghelic. El l-a propovăduit pe Hristos și a vrut să stabilească împărăția lui Dumnezeu.

Arhim. Teofan Mada
Continuare în pagina 2

Cine-a fost Sfântul Ioan Gură de Aur?

Nici o carte nu poate cuprinde tot ce a făcut acest Părinte al Bisericii. Ca orice mare personalitate și ca Părinte al Bisericii, nu se lasă ușor abordat sau cuprins în câteva fraze, oricât s-ar strădui ele să alcătuiască o sinteză. Cu cât timpul trece, cu atât statura lui crește. Nici un Părinte bisericesc nu a lăsat o moștenire literară atât de vastă.

Ioan a fost contemporan cu oamenii influenți. O glorioasă constelație de genii a fost cea care lumina perioada acelor ani în care Sfântul Ioan predica la Constantinopol. În vest erau Ambrozie, Ieronim, Augustin. În est erau cei trei Sfinți Capadocieni: Vasile, Grigorie de Nazianz și Grigorie de Nyssa, educați, magnetici și de-a dreptul fascinanți. Aceștia au fost bărbații cu care Sf. Ioan a împărțit atenția lumii.

Trăsături fizice

În privința aspectului fizic, Gură de Aur era mic de statură și plăpând, avea fața plăcută, dar slăbită de post și suferindă, obraji trași, fruntea înaltă, liberă și ridicată, proeminentă, capul pleșuv, urechile puțin mari, un chip plat, cu barbă, ochii adânci erau ca două torțe arzând și deosebit de ageri și de pătrunzători. Stomacul îi crea des probleme și adesea febră. Era foarte sensibil la frig. La fizic nu avea nimic prin care să se impună mulțimii. Întreaga sa viață era în ochii vii și strălucitori și în voce, relativ slabă dar de o rară putere de persuasiune (Cf. J. Tixeront, Précis de Patrologie, Paris, 1927, pp. 264-266). Gusturile sale erau dintre cele mai simple, iar viața sa, de o austeritate continuă. Era o natură delicată, simțind cu putere lucrurile și traducându-și impresiile într-un mod

tranzant. Grațios, bun, afectuos și vesel cu cei apropiați, rămânea, în relațiile sale exterioare, tot timpul rezervat. Hrisostom atacat, calomniat, a refuzat lupta și i-a plăcut mai mult să cedeze decât să lupte. În fața dușmanilor fără conștiință, el a avut scrupule și nu și-a valorizat drepturile.

Opera Sfântului Ioan Hrisostom

În ce privește opera, putem spune că aceasta lasă posterității o operă uriașă, inegalabilă atât ca dimensiuni, cât și prin conținut, cuprinzând 18 volume în ediția Migne (vol. 47-64), comparabilă doar cu cea a lui Origen sau a Fericitului Augustin. Dintre anticii antiohieni, Sfântul Ioan este singurul ale cărui scrieri au dăinuit, în timp, aproape în întregime. Acest privilegiu este datorat personalității autorului, dar nu într-o măsură mică, valorii lor. Nici un scriitor oriental nu a obținut în asemenea măsură admirația și aprecierea posterității.

Scrierile Sfântului Ioan Gură de Aur, dintre cele mai bogate și alese ale literaturii mondiale, s-au păstrat aproape în totalitate. Opera sa conține tratate, omilii, cateheze, comentarii biblice, cuvântări, epistole, precum și cărți de cult, dintre care cea mai celebră, rămâne, fără îndoială, Slujba Sfintei Liturghii, după care se oficiază Liturghia în cea mai mare parte a Bisericii Ortodoxe.

Majoritatea acestor scrieri sunt la origine predici susținute de Sfântul Ioan în Antiohia și Constantinopol. Unele dintre acestea nu au fost scrise propriu-zis de Ioan, ci stenografiate de tahtigrafii în timp ce el le vorbea credincioșilor, iar înaintea editării acestora,

erau verificate și corectate de Sfântul Ioan.

Toate scrierile Sfântului Ioan atrag și uimesc într-atât încât îl cuceresc cu totul pe cititor. Operele sale literare sunt un izvor nesecat nu doar pentru teologi, ci și pentru arheologi și pentru istoricii culturii.

Conținutul scrierilor Sfântului Ioan

Scrierile lui Ioan analizează cu limpezime și convingere probleme morale, sociale, dogmatice și interpretative, comentează practicile vieții cotidiene, interpretează cărțile Vechiului și Noului Testament, elogiază personalitatea multor personaje biblice, a sfinților, și a contemporanilor săi de seamă, se opresc asupra învățăturilor fundamentale ale Bisericii și apără învățătura genuin-creștină de asaltul ereziilor destul de numeroase în acea perioadă.

Bogăția, profunzimea și logica ideilor sale, cunoștințele lui enciclopedice, memoria sa fenomenală și precizia în citarea și interpretarea Scripturii, precum și descoperirea bogățiilor de sensuri ale scrierilor acesteia, frumusețea și atracția stilului, figurile retorice, jocul de cuvinte folosit în unele locuri, desfată sufletul cititorului constituind un adevărat festin duhovnicesc pentru acesta.

Aproape fiecare frază din omiliile sale este certificată cu un citat din Sfânta Scriptură. Fiecare idee este imediat lămurită prin diferite exemple sau asemănări luate din fenomenele naturii, din regnul plantelor, sau al animalelor, din faptele omenestii, și cu deosebire din moravurile și obiceiurile oamenilor de atunci.

Scrierile Sfântului Ioan au un caracter particular ce își revelează imediat dacă scrierea aparține Sfântului sau nu, chiar dacă nu se cunoaște de la început numele autorului, ci se voiește a se dovedi din lectura scrierii. Căci, într-adevăr, toate scrierile Sfântului Ioan, fie ele dogmatice, fie morale, fie comentarii la Scriptură, poartă ca tip particular următoarea caracteristică: nici scrierile dogmatice nu sunt curat dogmatice, nici cele morale nu sunt curat morale și lipsite de partea dogmatică, și nici explicările sau herminile lui asupra Sfintei Scripturi, nu pot fi curat hermeneutice, fără partea dogmatică, ci toate se prezintă sub aceste trei fețe: dogmatică, hermeneutică și morală.

Corespondența Sfântului Ioan

În scrierile sale, se pare că vorba sa este mai puțin nervoasă, mai puțin profundă, subtilă, însă de o inteligență ascuțită, mai eficace și mai pe înțelesul ascultătorilor și cititorilor pentru care oratorul are o afecțiune aparte. A fost bine spus că dacă Ipponate ilumina mințile, Hrisostom reușește să

întărească voința. Scrierile, care sunt circa 240 la număr, foarte scurte, aproape toate scrise în exil și pe tema Providenței, temă ce era cea mai potrivită pentru a mângâia sufletele de tulburările suferite atunci de către Biserica, tulburări care îl întristau foarte mult, mai mult decât propriile lui suferințe. În această privință, sunt deosebite cele 17 scrisori închinute vâduvei Olimpiada; de mare interes istoric s-au dovedit a fi și cele două scrisori dedicate Papei Inocențiu în care Hrisostom formulează o adresare elocventă. Epistolele sunt adresate vechilor prieteni din Antiohia și Constantinopol, episcopi, preoți, călugări, funcționari, care îi luaseră partea și care din pricina acestei loialități față de el, fuseseră închiși, torturați sau exilați. Se poate ca autorul, prizonier în deșertul său, să fi fost supus cenzurii, dar și formația sa clasică la școala lui Libanius se simte într-o oarecare măsură. Învățașă să trateze corespondența ca pe un gen literar, deținând legi și reguli proprii, la care, ca un om cultivat, ținuse.

pr. Liviu Petcu
Continuare în pagina 3

Realismul Euharistic la Sfântul Ioan Gură de Aur

Încă din vremea Sfântului Ignatie al Antiohiei care a trăit și activat în veacul al II-lea, Biserica trăiește și învață realismul euharistic. La Sfântul Ioan Hrisostom avem cea mai adâncă și în același timp și impresionantă analiză a realismului Euharistiei. El are ca premiză a analizelor sale nu numai cuvintele de întemeiere rostite de Mântuitorul și certificarea lor făcută de Apostolul Pavel ci și teologia paulină despre Trupul lui Hristos. Teologia paulină arată că omul-mădular al Bisericii se naște, se hrănește și se amestecă la propriu cu Hristos, al cărui Trup și Sânge le primește în ființa sa. În acest mod se realizează împărtășirea, sau unirea omului cu Hristos și totodată, astfel se asigură și unitatea dintre toate mădularele Bisericii.

Când vorbește de realismul euharistic, Sfântul Ioan exclude considerarea sa morală, ca un eveniment care are doar un caracter moral-pedagogic. De asemenea îl consideră necesar să facă lămurirea că în taină nu este vorba la modul simplu de iubirea care se naște în noi, ci de mănăcarea reală a trupului lui Hristos. Iubirea se naște și ea totmai prin mănăcarea Trupului hristic, prin frământarea tuturor credin-

cișilor cu Hristos, fapt care duce și la unificarea lor într-un trup cu un singur cap, Hristos. Gradul cel mai înalt al iubirii lui Dumnezeu este pentru Sfântul Ioan faptul că Domnul nu S-a mulțumit să vină pe pământ, să îl vedem ca Dumnezeu-Om. Din iubire față de oameni El nu ne-a dăruit numai posibilitatea de a-L vedea ci a voit și să îl „gustăm la modul foarte real”.

Expresiile hrisostomice, foarte realiste au fost considerate de cercetătorii din Apus respingătoare prin amănuntele lor, însă scopul lor este acela de a sublinia realitatea și crearea fricii de care trebuie să fie cuprins credinciosul înaintea tainei înfricoșătoare a Sfintei Euharistii. Într-o Omilie la Ioan el arată această realitate: „Așadar de aceea Hristos a făcut și aceasta, trăgându-ne pe noi spre o mare iubire și arătându-și darul pentru noi. Nu numai să-L vadă pe El le-a dăruit celor ce poftesc, ci și să se atingă de El și să mănânce (Trupul)...”

Sfântul Ioan temându-se de concepțiile moraliste și de ideologizarea Tainei, a accentuat faptul că aceasta nu este o idee-credință obișnuită, ci este vorba de un realism sacramental, al cărui rezultat este și credința, prin umare ceea ce se arată în Taină sau se

vestește este realitate și nu simboluri... Căci nu s-a mulțumit numai să Se facă Om, să fie palmuit și jungat, ci (a avut) și să se frământă împreună cu noi pe Sine; și nu numai prin credință ci chiar în realitate ne face trup al Lui. Decât cine trebuie să fie mai curat cel care se împărtășește cu această jertfă. Nu trebuie, să fie, oare, mai curată decât raza soarelui mâna care taie acest trup, gura care se umple de focul cel duhovnicesc, limba care se înroșește cu

sângele cel preainfricoșător. Gândește-te la cinstea cu care ai fost cinstit! Gândește-te la ce fel de masă ție parte!”

Sfântul Ioan Hrisostom consideră că este foarte important să explice ori de câte ori este cazul că sângele de care vorbește Cuvântul Domnului „aceste este Sângele Meu” este cel care a ieșit din „coasta” lui Hristos pe Crucea Golgoetei, și de asemenea, este cel cu care ne împărtășim credincioșii în Sfânta Euharistică.

În concluzie la cele menționate încheiem cu explicația Sfântului Ioan Gură de Aur privind la acest aspect: „Căci ceea ce zice-acesta este (înseamnă) că Acesta cel care este în potir, este acela care a curs din coastă, iar noi cu acela ne împărtășim. Și l-a numit pahar al binecuvântării că pe acesta, avându-l în mâini, așa îl cântăm, minunându-ne și înspăimântându-ne de darul nespus, binecuvântându-L, că și pe noi acesta l-a vărsat, ca să nu mai rămânem în rătăcire”

Bibliografie Selectivă

Papadopoulos Stylianos, *Gândirea teologică a Sfântului Ioan Hrisostom*, traducere de Lect. Dr. Sabin Preda, Editura Bizantină, București, 2013.

Vintilescu Petre, *Sfânta Împărtășanie în spiritualitatea creștină. Deasupra ori rară împărtășire?*, în vol. Spovedania și Euharistia izvoare ale vieții creștine: vol. II Sfânta Euharistică arvuna vieții creștine, Editura Basilica, București, 2014

Voicu Constantin, *Patrologie*, vol. II, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2009

Pr. Dr. Nicu Breda

Sfântul Ioan Gură de Aur profetul desăvârșirii creștine

Urmare din pagina 1

A propovăduit și a trăit o morală pentru această împărăție, iar Creștinismul l-a înțeles ca pe o „cale” unică, așa cum a fost descris în timpurile apostolice: Hristos însuși este calea. Sfântul Ioan a fost întodeuna împotriva tuturor compromisurilor, împotriva oricărei politici sau diplomații de ajustare, potrivire și minimalizare a Evangheliei în viață. El nu a fost un relativist, ci a fost un profet al desăvârșirii.

Sfântul Ioan a propovăduit Evanghelia mântuirii, a veștii celei bune a noii vieți „în Hristos”. El nu a predicat o etică independentă și nici o etică a situației, ci a predicat o morală și o virtute desăvârșită pentru o viață desăvârșită „în Hristos”. Izvorul și caracterul eshatologic al moralei creștine nu îl constituie nici persoana umană și nici comuniunea persoanelor (societatea). Morala creștină nu este nici autonomă și nici heteronomă, ea este o teonomie divino-umană, adică autonomie teonomă. Credinciosul virtuoz (Sfântul), adică cel care are comuniune cu Dumnezeu și se împărtășește de darurile Lui, fiind îmbrăcat cu Sfântul Duh, constituie măsura (măsură) vieții creștine⁶. Omul este cu adevărat liber numai lângă libertate și dacă se află lângă atotputernicul Dumnezeu este liber în toate. Sfântul Ioan Gură de Aur a interpretat viața creștină în duhul Bisericii, cu toate că a folosit elementele eticii iudaice și ale filosofiei antice⁷. El l-a predicat pe Hristos cel răstignit și înviat, mielul și marele Arhiereu. Viața dreaptă „după Hristos” a fost pentru el testul eficient și veridic al credinței adevărate. Morala sa a fost profunde înrădăcinată în credință, chiar putem spune că ea se întemeiază pe credința în Dumnezeu. El a făcut legătura organică între credință și viață „în Hristos” după modelul Epistolelor Apostolului Pavel, fiind un mărturisitor al credinței vii, intrupată în fapte bune. Credința a fost pentru el o normă de viață și nu o teorie, fapt pentru care vocea lui a fost auzită atât de departe, atât în Răsărit cât și în Apus.

Sfântul Ioan Gură de Aur a predicat cuvântul Evangheliei ca un „reformator” moral al vremii. Reforma sau înnoirea morală era foarte necesară chiar în Biserica: trei diaconi au furat mania arhiepi-

scopala a lui Ioan; „surorile” introduse în activitățile Bisericii au fost pentru mulți clerici un prilej de scandal; luxul și bogăția extravaganță a multor clerici era incompatibilă cu Evanghelia. El a criticat extravaganța, spunând că bogăția și proprietatea privată sunt un rezultat al căderii și ar fi mult mai bine pentru creștini dacă ar privi la cei lipsiți și goi din stradă, în loc să se îmbrace în haine de aur⁸. El a îndemnat la fidelitate pe cei căsătorii. El a predicat și a repetat că Dumnezeu este un judecător drept care scutează păcatele și orice faptă a noastră. Judecata Lui se aplică peste păcatul omului, de aceea este o nebunie să alegi păcatul care va primi o pedeapsă fără sfârșit⁹. Judecata universală însăși va descoperi dreptatea lui Dumnezeu peste toate¹⁰. Cere va da fiecăruia răsplată potrivit cu faptele personale¹¹.

S-a spus că Sfântul Ioan nu a înțeles timpul în care a trăit. Biograful lui a răspuns: „Astfel nici Moise, Ilie, Isaia, Miheia, Daniel, Ioan Botezătorul, Petru și Pavel nu au înțeles timpurile lor... Povățuit de Sfântul Duh, Pavel a împărtășit atât laudă cât și judecată”¹². El a vrut să convertească lumea în sine la unicită și adevăratul bine: Iisus Hristos, și pentru acest motiv a ales pentru sufletul său calea profetiei și a apostolatului. Viața lui a fost frumoasă și grea, cu sacrificii de martir. El a fost un martir al vieții autentice „în Hristos”, el a fost o voce care a chemat Biserica în totalitatea ei, cler și credincioși, la împlinirea Evangheliei. El i-a chemat pe toți la adevărul despre

sine și a apelat la sinceritate și curățenia conștiinței. Întâi de toate, el a vădit minciuna, ca apoi să-l arate pe minciinos cu degetul adevărului și al dragostei. El a fost o voce în „deșertul” virtuții și sfințeniei, asumându-și condiția de profet și martir. A fost persecutat și respins nu de necredincioși, cum ar fi fost normal, ci de frații lui falși, „clerul” Bisericii, și a murit strădă, ca prizonier în exil. Toate acestea ce i s-au dat în viață ca să le suferă, le-a acceptat în duhul bucuriei și al credinței, ca și cum ar fi fost din mâna lui Hristos, Care Însuși a fost respins, tăgăduit și răstignit. „Viața în Hristos” a fost pentru el un Creștinism integral: el a fost profetul unui Creștinism integral. Nu este întâmplător faptul că Părinții Bisericii, de după el, l-au considerat ca fiind o autoritate pentru credința ortodoxă¹³.

Cuvintele ultime ale lui Hrisostom înaintea propriei morți: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate”, au arătat triumful perseverenței și al răbdării lui personale. „El a murit - spune Paladie - cu un allet victorios”. Și toate acestea pentru că Sfântul Ioan Gură de Aur cunoștea că este parte a adevăratei Bisericii care nu poate fi învinsă: „Nimic nu este mai puternic decât Biserica, o omule! Oporește războiul cu nu cumva să-ți distrugi puterea ta. Nu duce război împotriva cerurilor. Când tu mergi la război împotriva unui om tu poți sau să biruiști sau să fii biruit, dar când tu mergi la război împotriva Bisericii, tu nu poți câștiga, pentru că Dumnezeu este mult mai puternic decât oricine”¹⁴.

¹ Georges Florovski, *Aspects of Church History*, vol. IV., Massachusetts 1954.

² Sf. Ioan Gură de Aur, *La I Corinteni 2*, 3 PG 61, 22.

³ G. Florovski, *op. cit.*, p. 80.

⁴ H.v.Campenhansen, *The Fathers of the Greek Church*, London 1963, p.157.

⁵ S.Puech, *Jean Chrysostome et les moeurs de son temps*, p.325. Invățătura morală a Sfântului Ioan Hrisostom a fost, în mod curios, subestimată de către scriitorii moderni de spiritualitate, inclusiv de biograful său consacrat, Dom C. Baur, *Johannes Chrysostomos und seine Zeit I*, München 1929; Ediția a II-a Constantinopol 1930, dar chiar și de Louis Bouyer (*La Spiritualité du Nouveau Testament et des Pères*, Paris Aubier 1960). Sintetizând gândirea morală îndeobște cunoscută a Sfântului Ioan Hrisostom, Bouyer subliniază faptul că aceasta trădează „o sarcie istovitoare” a profunzimii spirituale; că în general a amestecat ideile creștine cu sobrietatea stoică, că a manifestat indiferență față de soarta vieții de pe pământ și că, în favorizarea modului de viață monastic, el propune „ideea elenistică a virtuții lipsite de însemnătate mistică, limitată la un moralism transparent”. Bouyer vede această abordare ca fiind provenită dintr-o iubire sinceră de Hristos, dar conchide că ea este acoperită în principal din afară (ibidem, p.141). G. Fittkan a demonstrat că gândirea morală a Sfântului Ioan Hrisostom este profundă și întemeiată în întregime pe înțelegerea personală a Scriptururilor (*Der Begriff des Mysteriums bei Johannes Chrysostomus*, Bonn 1953). El a demonstrat că înțelegerea sacramentală profundă a lui Hrisostom se întemeiază pe credința creștină, și a respins cu succes afirmația lui O. Casel conform căreia el ar fi fost influențat de cultele păgâne curente (F. A. Festugièr, *Antioche païenne et chrétienne*, Paris 1959). Pe de altă

parte, două studii dedicate spiritualității lui Hrisostom au omis aproape complet tehnicile elenistice retorice, intrând doar în substanța a ceea ce-a însemnat învățătura lui (Louis Meyer, *Saint Jean Chrysostome Maître de perfection chrétienne*, Paris 1953; A. Moulard, *Saint Jean Chrysostome*, Paris 1949). „Ceea ce este acum foarte clar este aceea că Hrisostom a combinat filosofia populară și antropologică curentă a epocii lui cu cele mai profunde înțelegeri ale mesajului creștin, pentru a oferi o doctrină adecvată cerințelor din timpul lui. El oferă astfel un precedent pentru o chirurgie necesară astăzi în interiorul edificiului creștin” (F.X.Murphy, „The Moral Doctrine of Saint John Chrysostom”, în *Studia Patristica XI*, Akademie-Verlag, Berlin 1972, p.53).

⁶ G.Florovski, *op.cit.*, p.86.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *La I Corinteni*, Omilia 2, 3, PG 61, 22. vezi I Cor. 6, 2.

⁹ Despre interpretarea moralei Biblii în contextul duhului culturii iudeo-elene: R. Garrison, „The Graeco-Roman Context of Early Christian Literature”, Supplement Series, 137. M.E. Isaacs, *The Concept of Spirit: A study of Pneuma in Hellenistic Judaism and its Bearing on the New Testament*, London, 1977. R.A. Burridge, *What are the Gospel? A Comparison with Greco-Roman Biography*, Cambridge University Press, 1992.

¹⁰ Vezi M.G. Fouyas, *The Social Message of St. John Chrysostom*, Athens 1968. L. Schläpfer, *Das Leben des Heiligen Johannes Chrysostomus*, Düsseldorf, 1966.

¹¹ *Scrisoare către Teodor 1*, 10. ¹² *Ibidem*, 1, 12.

¹³ *La Statui*, Omilia 1, 18; *La Matei*, Omilia 13, 6; *Comentariu la Psalmul 34*, 3.

¹⁴ Palladius, *Dialogul 65*.

¹⁵ K. Λουκάκης, *Τα παιδαγωγικά έργα του Ιωάννου του Χριστόστομου*, Αθήνα, 1961, p.11.

¹⁶ *Cuvântare înainte de exil*, 1.

Cine-a fost Sfântul Ioan Gură de Aur?

Urmare din pagina 1

Această considerație ne va explica de ce Sfântul Ioan Hrisostom, care de altfel face dovada unei veritabile stăpâniri a limbii, n-are aici aceeași tinută literară.

Sf. Ioan – remarcabil teolog

În teologie, Sf. Ioan Gură de Aur este, înainte de toate, un moralist care extrage din învățătura curentă consecințe practice. El cunoaște, de altfel, foarte bine doctrina creștină și, în anumite discursuri de controversă, a expus-o într-un mod savant, dar nu a aprofundat-o pentru ce însăși, nici nu s-a amestecat în discuții teologice. S-a spus, adeseori, că Sfântul Ioan Gură de Aur a fost mai puțin preocupat de problemele dogmatice și mai mult de cele morale. O astfel de disociere este neavenită, deoarece învățăturile sale morale sunt mereu ancorate în structurile doctrinei biblice și ale tradiției Bisericii. Putem înțelege mai bine pasionanța lui preocupare față de morală, dacă avem în vedere faptul că el s-a considerat înainte de toate păstor de suflete și abia apoi învățător. Ca păstor de suflete, el a înțeles și a cultivat datoria sfântă de a-i învăța pe credincioși ce înseamnă, în realitate, transpunerea noțiunilor de credință în viață, asumându-și astfel sarcina propovăduirii cuvântului evanghelic. Putem spune că Sfântul Ioan a fost oarecum reținut în speculații despre tainele divine. Atributele lui Dumnezeu îi sunt familiare, dar el caută mai puțin să le analizeze, dorind mai mult să le trăiască și să le facă trăite. Sfântul Ioan Gură de Aur nu a avut curiozitatea de a cerceta modul în care, în Hristos, cele două firi s-au unit, iar, pe de altă parte, ca un veritabil antiohian, el a insistat cu precădere asupra umanității sfinte, a vieții, a opereii și a morții lui Hristos.

Trebuie însă subliniat faptul că la acea vreme nu erau eretici îngrijorătoare de combătut, așa cum fuseseră înainte și după el. În acest domeniu, Sfântul Ioan nu a avut mult de lucru și nici nu s-a văzut constrâns să aprofundeze grave probleme teologice, așa cum li s-a întâmplat Sfântului Atanasie, Sfântului Vasile, Fericitului Augustin. A luptat mai ales împotriva ereticilor aomei, alcătuiți și o lucrare intitulată *Contra anomeilor*.

Negalat în exegeza Sfintei Scripturi

În exegeza, el caută mai întâi sensul literal și nu teme să facă, atunci când se impune, considerații gramaticale și lingvistice pentru a explica un pasaj dificil, dar aceasta nu semnifică decât o pregătire pentru a desprinde sensul tipic sau învățătura morală a textului.

Este de netăgăduit că Sfântul Ioan ocupă primul loc în literatura noastră bisericească, mai ales ca hermeneut neîntrecut al Sfintei Scripturi. Fidel principiilor Școlii din Antiohia, al cărei ilustru reprezentant și este, el se atașează mai ales exegezei literare. Totuși, temperează rigiditatea acestei metode fie printr-un recurs prudent și moderat la un oarecare alegorism, mereu fondat pe literă, fie prin insistența asupra învățăturii morale și a bogăției aplicațiilor practice. Hrisostom era omul unei singure Cărți. Biblia sa nu era niciodată închisă. O știa pe de rost. O citează, o explică, o comentează și recomandă permanent citirea acesteia. Sfânta Scriptură este, pentru Sfântul Ioan, sursa principală și

unică a gândirii sale. El face din aceasta o lege pentru orice orator creștin. Biblia este pentru Sfântul Ioan Hrisostom cartea prin excelență, care reunește lecțiile cele mai variate și cele mai practice pentru instruirea credincioșilor. Din textele sfinte, Sfântul Ioan Hrisostom își propune să scoată întreaga profunzime. Cu imaginația sa prolifică, el își închipuie fără greutate personajele, întră fără greutate în interiorul sfinților, în sentimentele lor, până a și le însuși și apoi le transmite cu o vitalitate a cărei emoție te molipsește.

Marele arhiepiscop al Constantinopolului comentează cea mai mare parte a cărților Vechiului și Noului Testament, de la Facere și până la Epistola către Evrei. Sfântul Pavel este pentru dânsul obiectul unei predilecții speciale. Fără îndoială, cele mai numeroase și cele mai vii cuvântări de laudă sunt cele consacrate Sfântului Apostol Pavel. Aproape la fiecare pas pomenește cu drag numele marelui Apostol.

Neîntrecut predicator

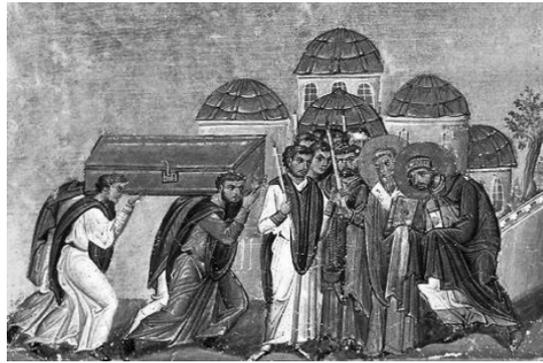
Ca predicator, Sfântul Ioan Gură de Aur a fost considerat cel dintâi. Făcând o paralelă între Hrisostom și Augustin, teologul Bardenhewer spunea: „Augustin vorbea scurt, prefera silogismul; Hrisostom foarte lung, adesea câte două ore fără să producă oboseală ascultătorilor, ci dimpotrivă. Augustin se adresa mai mult minții, Hrisostom sufletului întreg, pe care voia să-l vadă mișcat la fapte creștine. Augustin urma în cuvântarea sa o cale severă, logică, rece, abstractă, de multe ori chiar groasă; Sf. Ioan însă vorbea cald, cursiv, figurat, se inspira de la auditoriul său sau de la împrejurări; ținea continuu încordată atenția ascultătorilor prin exemplele vii și plastice de care se servea, prin figurile de stil, care niciodată nu erau exagerate. Predica lui era un fel de exegeză. Găsim la el unele interpretări de o rară frumusețe. Despre corabia lui Noe, spune el undeva: Aceasta avea un sens tainic, era prototip al celor viitoare; căci prin corabie era preînchipuită Biserica; prin Noe, Hristos; prin porumbel, Sfântul Duh, prin frunza de măslin, dragostea lui Dumnezeu pentru oameni (Geschichte der Altkirchlichen Literatur, 1923, p. 355).

Cuvântul a fost vocația și dorința sa arzătoare și cea mai pură mărție. Contemporanilor săi le plăcea deja să spună: Și din gura sa ieșeau cuvinte mai dulci ca mierea. Toate secolele creștine au confirmat acest elogiu. A fost numit Homer al oratorilor. El cunoștea regulile artei oratorice încăt nici un scriitor grec creștin nu i s-ar fi putut compara, iar aceste reguli le aplica cu cea mai mare libertate. Cu toate aceste elogii, este prea puțin cunoscut, și cu siguranță prea puțin cercetat, chiar și de cei care consideră numele său un simbol.

Pe când alții sunt doar slujitori ai regulilor școlare, Sfântul Ioan Hrisostom aplică aceste reguli oarecum fără să se gândească, fără vreun artificiu și cu un simț perfect al măsurii.

Contemporanii săi, și alături de aceștia, generațiile următoare, nu conțineau să-l proclame cel mai mare dintre oratorii Bisericii grecești. Papa Pius X l-a decretat patron al predicatorilor creștini (Berthold Altaner, Patrologia, ed. Marietti, 1977, p. 334), iar numele său stă și astăzi pe buzele tuturor.

Predica și îngrijirea sufletului devin, pentru Sfântul Ioan, scopul principal al vieții sale; în fapt, au fost transmise urmașilor mai mult de 700

de predici autentice, rod al celor 12 ani de misiune în Antiohia și al celor 6 ani de episcopat (până la exilarea sa) în Constantinopol.

Predicile sale erau practice. Predica pe subiecte sau teme apăsătoare – păcat, căință, credință, lucrarea pentru mântuire a lui Hristos. Multe dintre ele explică Sfânta Scriptură, sursă ineputabilă de învățături morale și pretext de îndemnuri la sfințenie.

Predicile sale, care durau deseori chiar și două ore, nu plictisesc, nici nu obosesc întrucât sunt însoțite de imagini și comparații; acestea sunt, de asemenea, corelate, în exordii și concluzii, cu evenimentele contemporane și, uneori, îmbogățite de digresii în jurul unor argumente de mare interes.

Sf. Ioan Gură de Aur – un arhiepiscop exemplar

Pe cât a fost de mare orator, pe atât a fost de mare păstor sufletesc. Sfântul Ioan Gură de Aur a slujit preoția ca diacon, ca preot și ca episcop. Principiile preoției sunt tratate cu mână de maestru în tratatul său *Despre preoție*, la care au meditat atâția preoți care găsesc în el sfaturi, îndrumări și consolări admirabile. El a avut atitudinea, învățături, tălcui, îndrumări și explicații care sunt valabile și astăzi. Tragedia vieții Sfântului Ioan ne arată ce adâncă conștiință religioasă a avut iararul, în fea moaștelor căruia a trebuit să se plece împotriva Teodosie al II-lea (408-450) și să îngenuncheze, cerând iertare pentru păcatele părinților săi.

În calitate de episcop, Ioan a aplanat unele conflicte între împărat și oficialii săi, în special în probleme foarte importante; a intervenit în probleme disciplinare convocând sinoade, destituind episcopi, închinând biserici non-niceene; de asemenea, a vizitat deseori mănăstirile pentru maici din vecinătate pentru a instrui membrii comunității. Sfântul Ioan nu s-a sfiit să pună ordine chiar în eparhi străine, cum a fost cea a Efesului, și a depus, într-un sinod local, pe șase episcopi care-și cumpăraseră dregătoria cu bani. Din lucrarea sa misionară una misionară mai amintim: convertirea goților la ortodoxie (le-a dat o biserică și le-a hirotonit preoți dintre ei) și trimiteră unor călugări pentru răspândirea creștinismului în Scitia, Persia și Fenicia. Deci pe scții care locuiau împrejurul Dunării i-a luminat (adică populațiile care locuiau pe teritoriul țării noastre, pe strămoșii noștri). În timpul acesteia, Sfântul Ioan și slujea, predica, medita, catehiza, făcea vizite pastorale, cerceta așezămintele Bisericii, făcea administrație, citea și scria. Cele mai multe din aceste obligații le îndeplinea zilnic, ca Sfântul Vasile cel Mare și Fericitul Augustin. E greu de închipuit cum reușea el să facă față unei asemenea munci enorme, mai ales că era o mână de om, și deseori bolnav.

Nectarie, patriarhul anterior, fusese un mare senior, și fastul clerului înalt ajunsese la concurență cu cel al aristocrației civile. Mare parte dintre clericii colaboratori au fost foarte nemulțumiri de austeritatea și frugalitatea noului patriarh, care cerea să fie vândute obiectele de lux din Patriarhie, care refuza mesele copioase, totdeauna mânca singur.

A reorganizat spitalele și ospiciile orașului mergând până la a încerca să-l depășească pe Sfântul Vasile în încercarea sa de a pune pe picioare o instituție pentru leproși; a vândut bunuri bisericești, folosind banii în scopuri filantropice; și, chiar și în exil fiind, a răscumpărat captivi pe care i-a redat familiilor. Pentru aceasta, ca și alți episcopi de dinainte și de după el, a folosit banii de la susținătorii înstăriți.

Apostolul milosteniei și ambasadorul săracilor

Sfântul Ioan Gură de Aur este, prin excelență, și apostolul milosteniei. El și-a îndemnat ascultătorii la milostenie. A condamnat cu duritate avaria (în omiliile despre Lazăr și bogatul rău) și s-a făcut panegiristul milosteniei. Elocința sa este ineputabilă în a relua această temă fără încetare. A da unui sărac înseamnă a da lui Dumnezeu și Ioan a găsit, înaintea lui Bossuet, accentele magnifice pentru a celebra eminenta demnitate a săracilor. În zelul său, s-a lăsat dus până acolo încât apare ca un tribun ce discută de la înălțimea scaunului problema socială. Dar, în loc să concluzioneze ca un tribun drept de revoltă al săracului față de bogat, el nu are alt scop decât de a-l aduce pe cel bogat la milostenie și la practicarea într-ajutorării.

Apelativul de Hrisostom

Dacă ne întrebăm, care a fost calitatea lui superioară, și care a fost caracteristica sa deosebită, negreșit vom răspunde că în privința culturii filosofice și enciclopedice, nu era mai prejos de scriitorii din timpurile sale; ca hermeneut al Sfintei Scripturi a fost aproape de neîntrecut, pentru care toți hermeneuții de după dânsul, pe el l-au avut de bază în hermineile lor; în privința sfințeniei vieții a fost unul dintre cei mai rari bărbați ai Bisericii creștine iar ca păstor și administrator a fost de admirat. Dar cu asemenea calități îi găsim împodobiți și pe alții dintre Părinții Bisericii creștine. Aceea însă, care îl distinge pe Sfântul Ioan de toți ceilalți Părinți, dascăli și scriitori ai Bisericii creștine, aceea care-l arată a fi de neîntrecut, și în care n-a avut până acum egal pe nimeni, care și constituie slava lui particulară, este calitatea de Hrisostom pe care i-au acordat-o secolele de după dânsul.

Acesta este Sfântul Ioan din Constantinopol: un mesager al poporului, o

inimă mare, un împătimit al studiului Cărții (adică al Bibliei – n.n.) și iubitor de semeni; un om ce părea să știe intuitiv care erau nevoile oamenilor și care să distingă adevărul de fals. A fost cu adevărat gură de aur, a fost cel mai elocvent retor al Bisericii creștine, până în ziua de astăzi. Creștinătatea întreagă, imediat după încetarea lui din viață, l-a proclamat de dascăl ecumenic, cel mai mare luminător al lumii, stălpul Bisericii, lumina adevărului, trâmbița lui Hristos, proroc și vorbitor al tainelor lui Dumnezeu, Theoforul Ioan, Hrisostomul Ioan, void prin aceasta de a învedera marea lui talent oratoric.

Mare învățător al lumii

Acest virtuos al cuvântului dumnezeiesc a lucrat pentru Biserică toată viața sa cu o nespusă ardoare și Biserica l-a așezat nu numai printre Părinții bisericești, ci și printre Doctorii și scriitorii ei cei mai celebri. De asemenea, calitățile literare ale operelor sale care i-au captivat pe contemporanii săi, îl impun pentru totdeauna literaturii creștine și universale. La puțin timp după moartea sa, Sfântul Ioan Hrisostom a fost privit atât de ortodocși cât și de catolici nu numai ca un predicator și exeget remarcabil, ci și ca o voce autoritară în probleme de credință. Pentru că Hrisostom a fost și un mare interpret – deși nu și sistematizator – al doctrinei creștine, Biserica l-a numit marele învățător al lumii. Sinoadele ecumenice din Calcedon (451), Constantinopol (680) și Niceea (787), îl arată ca martor al adevăratei credințe. La fel papii Leon cel Mare și Agato.

Titlul de învățat (înțelept) al Bisericii nu se aplică decât pentru un foarte mic număr de scriitori bisericești, folosit atât în antichitatea creștină (ei sunt Părinți ai Bisericii și Învățați totodată), cât și în secolele următoare. Presupune o aprobare specială din partea Bisericii, și aceasta nu este dată decât autorilor care adaugă la o înaltă înțelegere, adevăruri creștine, o ortodoxie strictă și o viață sfântă. Printre aceștia, unii se bucură de o autoritate excepțională. Biserica Ortodoxă are în mod special respect pentru Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie de Nazianz și Sfântul Ioan Hrisostom, pe care îi numește Învățați ecumenici.

O sumară caracterizare

Făcând o foarte sumară caracterizare a Sfântului Ioan, putem spune că are tot ceea ce îi trebuie pentru a reuși în slujirea sa, o credință profundă, un zel devorant, o elocință în același timp caldă și familiară, îmbogățită cu cele mai frumoase flori ale retoricii și cu cea mai exactă cunoaștere a sufletelor. Acesta este unul dintre caracterele cele mai atrăgătoare care s-ar putea întâlni. Un suflet tandru, delicat, vibrând la toate emoțiile, o inimă puternică, dur cu el însuși, nemilos cu vicile, fremătându-se în prezența răului, dar în același timp un spirit insuficient pregătit exigențelor luptei și condamnat, prin natura sa, la o suferință continuă, suferința oamenilor loali, care se lansează cu greu într-o luptă și nu găsec în fața lor decât dușmanii mascați în fața cărora toate sinceritatea lor este zadarnică. Comportamentul său față de unii și față de alții era dominat de adevăr și milostenie.

Sfântul Ioan Gură de Aur rămâne cel mai cunoscut dintre Părinții greci și una din cele mai fascinante figuri ale antichității creștine. Cu vie venerație ne aducem aminte de el, pe care în toate Liturgiile îl chemăm și ni-l dorim ocrotitor.

Act de pietate

Se împlinesc anul acesta, la data de 7 noiembrie, 100 de ani de la trecerea în veșnicie a preotului **AUGUSTIN BELEȘ** (1843-1915), slujitor devotat și figură emblematică a comunității ortodoxe românești din Șimand. La un astfel de răstimp se cuvine a fi reardusă în actualitate activitatea acestui preot de excepție, iconă vie a slujirii lui Hristos și a semenilor, a idealurilor naționale și a nevoilor credincioșilor pe care i-a păstoriți, cu atât mai mult cu cât lumea de azi caută modele.

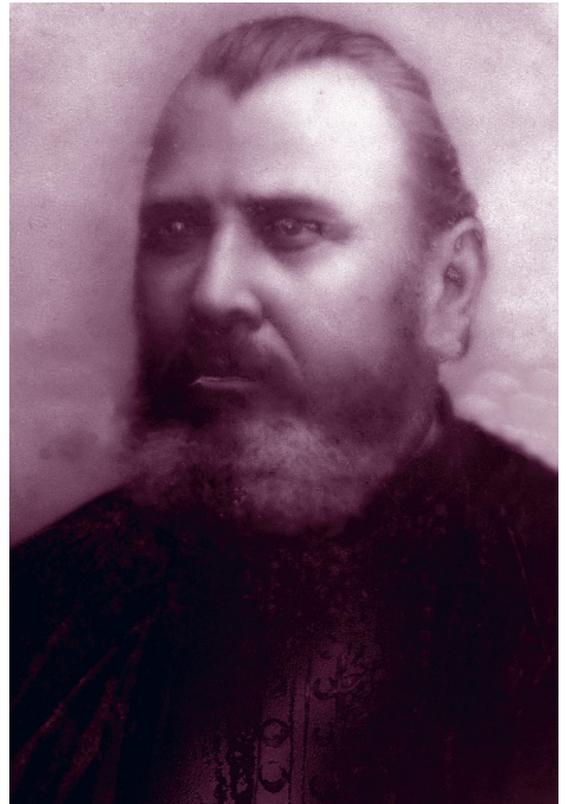
Născut la Șimand, în familia preotului **Iosif Beleş**, în anul 1867 absolvă Institutul Teologic din Arad (cf. Teodor Botiș, *Istoria Școlii Normale (Preparandiei) și a Institutului Teologic Ortodox-Român din Arad*, Arad, 1922, p. 700) și probabil tot în același an se căsătorește cu Elisabeta (Saveta) Ardelean din Șimand. În anul următor, 1868, este numit preot capelan la Șimand, pe lângă tatăl său, înscriindu-se astfel, într-o dinastie de preoți pe care familia Beleş i-a dat neamului românesc și în special comunei Șimand. Amintim că această străveche familie preotească, originară din Moldova, a dat comunei Șimand, nu mai puțin de șapte generații de preoți. Tot din această familie fac parte și **Ierotei Iosif Beleş** (1822-1900) unul dintre cei mai erudiți clerici din a doua jumătate a sec. XIX, preot paroh și apoi protopop al Vărdăiei de Mureș, profesor la Institutul Pedagogic-Teologic din Arad, vicar episcopal al Consistoriului ortodox de la Oradea (vezi, Pr. dr. Pavel Vesa, *Clerici cărturari arădeni de altădată*, Arad, 2008, p. 133-136) și **Vasile Beleş** (1845-1917) protopop al Radnei și mai apoi al Aradului (vezi, Pr. dr. Pavel Vesa, *Spiritualitatea ortodoxă arădeană. Istoricul parohiei Arad-Centru*, Arad, 2015, p. 122).

După moartea tatălui său, devine conducătorul parohiei până în anul 1911 când se va pensiona. Bogata activitate pastorală de 43 de ani, desfășurată în sânul comunității din Șimand este punctată de trei acte nobile săvârșite de vrednicul slujitor a lui Hristos: în anul 1902, împreună cu celălalt preot slujitor Maximilian Leucuța, secondat de consiliul parohial și adunarea parohială, au răscumpărat de la fondul preoțesc diecezan, pământul ce aparținea bisericii din Șimand, contra valoarea sumei de 6.700 de florini (vezi, Pr. Gosta Gabriel, Prof. Gosta Carmen, *Monografia comunei Șimand*, Arad, 2000, p. 83). Urmarea acestui fapt este că preoții nu mai erau obligați să se întrețină din birurile și stolele adunate de la credincioși și totodată consolida legătura dintre preot și credincioși, lucru extrem de necesar în contextul propagandei sectare și unite. Cea de-a doua acțiunea care va duce la înveșnicirea memoriei sale, este legată de donarea clopotului mare (763 kg), care răsună și astăzi peste frumoasa comună Șimand. Valoarea acestui clopot se ridică la prețul de 2.000 de coroane. Lucrul acesta se petrece în anul 1904, odată cu renovarea bisericii și achiziționarea de noi clopote, în număr de patru, celelalte trei fiind cumpărate pe cheltuiala comunei. În anul 1907, parohia se angajează să susțină din fonduri proprii, salariile învățătorilor comunei, în contextul Legii lui Apponyi care urmărea desființarea școlilor confessionale. Considerăm această atitudine și angajament făcute de părintele Augustin Beleş ca un act de mare noblețe culturală și națională.

La patru ani după pensionarea trece la cele veșnice, 7 noiembrie 1915, lăsând în urmă un admirabil testament, dovadă a dragostei pe

care o purta față de păstoriții săi, și care îl va așeza ca un mecena în conștiința generațiilor următoare. Potrivit acestui testament întreaga sa avere este lăsată „comunității bisericești greco-ortodoxe române din Șimand”, urmând a fi administrată printr-o fundație de caritate care purta numele de „*Fundația preotului român ortodox Augustin Beleş și a soției sale Saveta născută Ardelean din Șimand*”. Averei consta din 60 de acțiuni la Banca „Victoria”, 6 acțiuni la Banca „Bihoreana”, 2 acțiuni la Banca „Codrul”, o asigurare pe viață de 2.000 de coroane, propria casa și un considerabil fond în numerar, întreaga avere ridicându-se la valoarea de 70.000 de coroane. Casa rămânea în proprietatea parohiei, urmând a fi casă parohială; 10 acțiuni „Victoria”, precum și o sumă de 4.000 de coroane erau destinate *Fondului preoțesc diecezan din Arad*. Din venitul fundației administrată de Consistoriul diecezan prin Parohia Ortodoxă din Șimand, 50% era destinat școlilor confessionale din Șimand, 25% era destinat susținerii micilor industriași și comercianți, iar 25% era reinvestit în capitalul Băncii „Victoria” pentru viitoarele acțiuni ale fundației, de unde 5% erau în permanență destinați ajutorării familiilor nevoiașe (vezi, *Biserica și Școala*, anul XXXIX, nr. 50, 13/26 decembrie 1915, p. 375).

Conținutul testamentului său a fost făcut public la șase săptămâni de la moartea sa, mai precis la parastasul de patruzeci de zile, ținut în biserica din Șimand, la data de 6 decembrie, ziua pomenirii Sfântului Ierarh Nicolae, în prezența protosinghelului Roman Ciorogariu, ca delegat oficial al episcopului Ioan I. Papp. Acesta a slujit alături de preoții Cornel Popescu și Cornel Leucuța (martirizați în anul 1919 de bandele

maghiare ale lui Bella Kun), răspunsurile fiind date de corul seminarial. În cuvântul său, Roman Ciorogariu, a dezvăluit icoana faptelor părintelui Augustin Beleş, în întreagă strălucirea ei. „Biserica a fost ticsită de popor, mic și mare a venit la prinosul recunoștinței față de marele binefăcător al comunei parohiale” (*Biserica și Școala*, anul XXXIX, nr. 50, 13/26 decembrie 1915, p. 375).

Rămâne, așadar, în istoria comunei Șimand și a eparhiei arădene totodată, figura acestui preot, slujitor al Bisericii și

neamului românesc, pildă grăitoare despre ceea ce înseamnă slujirea aproapei. Reactualizarea memoriei sale se constituie într-un act de îndatorire sufletească la cei 100 de ani de la trecerea sa în veșnicie, în contextul unei luni lipsite de repere morale și mai ales în contextul anului omagial dedicat marilor păstori de suflete. Îl considerăm pe acest vrednic slujitor a lui Hristos, mare păstor de suflete și vrednic model de urmat.

„Faptele lui întrec toată lauda, de aceea fie după faptele lui, amintirea lui!”

Prof. dr. Marcel Tang

Târnosirea Bisericii Ortodoxe din Buteni - 10 Noiembrie 1929

„BISERICA. Primul lucru ce-ți oprește privirea când te apropii de centrul comunei e frumoasa și monumentală clădire a Bisericii ortodoxe, construcție asupra căreia ne vom opri o clipă gândul, nu atât ca exterior, cât ca interior.

Construcție nouă din anii 1927-1929, linia ei exterioară urmează cu mici modificări, plus lipsa turlei principale, planul obișnuit al bisericilor ortodoxe, pline de acea eleganță și duioșie, am putea spune, ce apropie. Deosebirea esențială o simți însă atunci când intri înăuntru. De unde la majoritatea bisericilor noastre există o diferență între mărimea exteriorului și spațiul mic al interiorului, la biserica din Buteni ca și la catedrala din Arad, interiorul are aceiași perspectivă de mărție ce-ți lasă sufletul să alerge și să se înalțe. În interiorul bisericii din Buteni, nimicnicia nu o simți în raport cu persoana ta, ci cu mărția și puterea Dumnezeirei, astfel că îngeunuchierea în această biserică

depășește gestul devenit oarecum obligatoriu, transformându-se într-un gest reflex spre care te îndrepti ca să-ți mărturisești smerenia în fața unei forțe pe care o accepți fără să o discuți. Iar această biserică, unde exteriorul se armonizează atât de frumos cu interiorul, desigur că nu poate fi decât tot opera unor oameni la care gândirea se armonizează cu fapta.”

Această biserică a continuat misiunea bisericii vechi, care se ridică pe locul unde este la ora actuală clădirea Casei Culturale, devenită după anul 1944 clădirea Căminului Cultural, iar mai târziu, cinematograful. Citorii spirituali: protopopul Florian Roxin, Vasile Goldiș, patriotul și luptătorul pentru Unirea cea Mare, preoții Ioan Cosma și Iuliu Bodea. Sfințirea s-a făcut la

data de 10 noiembrie 1929, de către episcopul Dr. Grigorie Comșa.

Numele citorilor materiali care au girat și semnat schimbul de imprimat cu bunurile lor, în ordinea vârstei, începând cu cel mai bătrân este:

Petru Funață, a lui Funațoaie;
Gheorghe Ruja – Cucu;
Teodor Perva – Poneșu;
Petru Bejan – Costolan;
Teodor Burza – Beldeu.

Împreună cu aceștia, toți credincioșii ortodocși din Parohia BUTENI, au contribuit cu munca lor și cu tot ce au putut ajuta la edificarea lăcașului în numai doi ani (1927-1929).

Protopopul Petru Bejan, crescut și educat de vizionarul protopop Florian Roxin, lasă credincioșilor ortodocși din Buteni, următorul testament spiritual: „Afirm, că Biserica din Buteni este zidită pe toată energia trupiească și sufletească a citorului ei spiritual, Protopopul de pie memorie și de mărție recunoștință și veșnică pomenire a de-

vărutului Păstor și Preot „după rânduiala lui Melhisedec, protopop-paroh Florian Roxin, având ca mentor spiritual pe Vasile Goldiș.

Și dacă am făcut această încrustare în acest loc, am făcut-o ca să cimentez și să așez jertfa Prea Cucermei Sale la temelia de târnosire, ca ori de câte ori privești cu ochii trupului catedrala aceasta, cu ochiul sufletului să vezi ființa ce s-a stins imediat după târnosire, iar în inimă să-ți pulseze creștineasca și fiasca recunoștință, spre a-i cinsti memoria și a cere ca Dumnezeu să-l ierte și să-i răsplătească jertfa, prin dăruirea vieții veșnice.”

Bibliografie:

(1) I. Lângă Sebiș o comună mândră de trecut ei: Buteni, în *Tribuna Română*, nr. 29, 1944, 10 februarie, p. 3.

2. Mss. Protopop stavrofor Petru Bejan, Încrustări (manuscris în posesia autoarei, asemenea fotografii).

Prof. Corina Bejan

Actualitate eparhială – noiembrie 2015

SLUJIRI CHIRIARHALE

Tărnosirea bisericii din Parohia Sântana II

Duminică, 1 noiembrie 2015, a fost zi de mare sărbătoare pentru credincioșii ortodocși din orașul arădean Sântana. După o așteptare de peste un deceniu biserica nouă din Parohia Sântana II, Protopopiatul Arad, a fost tărnosită, primind hramul „Sfânta Treime”.

Služba de sfințire a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului și Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, împreună cu un numeros sobor de preoți și diaconi. Cuvântul de întâmpinare al Ierarhilor și o scurtă prezentare a localității a fost făcută de părintele Flavius Petcuț, protopopul Aradului.

După tărnosirea locașului de cult, soborul slujitorilor a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica nouă tărnosită.

În cuvântul de învățătură IPS Ioan a făcut referire la pericopa duminicii a 22-a după Rusalii, a bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr. O evanghelie a contrastelor din viața de aici și din viața de dincolo. Bogatul nemilostiv este omul care ratează șansa pe care Dumnezeu i-o oferă, pentru că săracul Lazăr este omul trimis de Dumnezeu la poarta bogatului pentru ca acesta din urmă să-și câștige prin milostenie bogăția cea cerească. Asemenea bogatului din evanghelie, mulți dintre noi nu vedem icona fratelui sărac de lângă noi, care nu este altceva decât o fereastră deschisă spre cer.

Printre altele, Înaltpreasfinția Sa a arătat că iadul este o realitate care, din păcate pentru oamenii zilelor noastre începe încă din această viață. Deplângând tragica întâmplare petrecută zilele trecute în capitală, Înaltpreasfinția Sa a îndemnat la rugăciune și solidaritate cu familiile victimelor, sfătuind pe toți părinții aflați în biserică să vegheze la educația copiilor lor și de asemenea, pe copii să se străduiască a vieții creștinești pentru ca mamele lor să nu plângă nici pe pământ, nici în ceruri.

La sfârșitul cuvântului Înaltpreasfinția Sa a mulțumit Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Timotei pentru invitația făcută și a felicitat pe P. C. Pr. Ioan Crainic și pe toți credincioșii parohiei Sântana II pentru impresionanta biserică ridicată și închinată Sfintei Treimi.

La Sfintele Slujbe a participat un număr impresionant de credincioși de toate vârstele care au trecut prin Sfântul Altar, pentru a săruta Sfânta Masă, Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce.

În cuvântul său, părintele paroh Ioan Crainic a mulțumit credincioșilor, Oficialităților prezente și tuturor celor ce s-au ostenit vreme de zece ani cu ridicarea mărețului locaș.

Mănăstirea Roșia din Protopopiatul Sebiș și-a prăznuit ocrotitorii

În Duminica a 24-a după Rusalii și totodată a prăznuirii Soborului Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor cereșilor puteri, mulțime de pelerini din toate părțile județului Arad au venit la Mănăstirea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil din satul Roșia, Protopopiatul Sebiș, pentru a participa cu smerenie și evlavie la sărbătoarea de hram. Soborul de preoți, care a oficiat sfintele slujbe l-a avut în frunte pe Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sević, Arhiepiscopul Aradului.

În cadrul Sfintei Liturghii, Ierarhul arădean s-a rugat pentru grabnica însănătoșire a tinerilor grav accidentați în incendiul din capitala țării și i-a pomenit pe cei trecuți la cele veșnice.

În cuvântul de învățătură cu titlul „Oameni și îngeri” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii și praznicului), rostit în cadrul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa a arătat că vindicarea minunată a femeii din Sfânta Evanghelie precum și învierea fiicei lui Iair, mai marele sinagogii, indică trebuința naturii umane de a se îndrepta slăbiciunii ca boala și moartea, urmare a căderii protopărinților Adam și Eva. Providența divină împlinește această trebuință, îngerii înșiși fiind mijlocii. Ca ființe spirituale o parte dintre ei au căzut din strălucire în întunericul în care încearcă să atragă ceata celor buni, dovedind că se poate lupta împotriva a ceea ce îndepărtează de comuniunea cu Dumnezeu. Lumea creației divine, cea văzută și cea nevăzută, îngerii și oamenii, trebuie să fie în armonie pentru care lucru credincioșii folosesc pilda și ajutorul îngerilor spre propășirea vieții pământești și dobândirea celei cerești. Fiecare om își are îngerul păzitor care îl păzește de rău și îl călăuzește spre împlinirea binelui; iar, deosebit, copiii și tinerii se află sub ocrotirea îngerescă, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de un grup de psalmi din Iași, condus de tânărul protopsalt Alexandru-Ioan Teucianu.

La finalul Sfintei Liturghii, maica stareță Haritina Cârdei a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru acest popas duhovnicesc în mijlocul obștii monahale de maici, precum și tuturor pelerinilor veniți în număr mare la hramul sfintei mănăstiri.

În seara zilei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei a participat la Slujba de priveghere la Mănăstirea Fereedu.

Sfântul Mina prăznuit la Paraclisul Facultății de Teologie din Arad

Pomenirea de peste an, în ziua de 11 noiembrie, a Sfântului Marelui Mucenic Mina a prilejuit o sărbătoare deosebită la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad, pentru faptul că paraclisul acestei instituții academice îi este închinat.

Astfel, în seara de ajun a fost săvârșită vecernia împreună cu privegherea. În zorii zilei de sărbătoare a fost oficiată sfânta liturghie la care a asistat și IPS Timotei, Arhiepiscopul Aradului, fiind prezenți părinții profesori, studenții și o mare mulțime de credincioși, această biserică fiind singura cu acest hram din oraș. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa le-a vorbit credincioșilor despre misiunea și mărturia pe care trebuie să o dăm astăzi în lume, avându-i ca model pe sfinții săi mucenici, adăugând: „ne bucurăm și felicităm Facultatea de Teologie din Arad pentru faptul că tocmai în aceste două zile s-au desfășurat aici lucrările unui simpozion în care s-au pus în discuție aspecte actuale ale misiunii Bisericii, studenții putându-se îmbogăți cu noi cunoștințe de la invitații din țară și străinătate”.

Sfântul Ioan Gură de Aur prăznuit la Catedrala arhiepiscopală din Arad

În fiecare an, Catedrala arhiepiscopală „Sfânta Treime” din municipi-

ul Arad, care adăpostește racla cu o părticică din moaștele Sfântului Ioan Hristostom, primite în dar din Cetatea Vaticanului, așezate spre a fi cinstite într-o frumoasă raclă din argint, se află în zi de aleasă sărbătoare. Ziua de 13 noiembrie a devenit un eveniment așteptat și trăit cu bucurie duhovnicească de către credincioșii arădeni. În ziua de joi, 12 noiembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, a participat, ca în fiecare an, la slujba Vecerniei cu Litie, înconjurat de soborul preoților și diaconilor catedralei. Momentul culminant al serii a fost procesiunea cu sfintele moaște, purtate de soborul slujitor, în jurul catedralei, după care sfintele moaște împreună cu icona sfântului au fost așezate în mijlocul lăcașului de cult spre a fi cinstite de către credincioșii domicili de a primi ajutorul Sfântului Ioan Gură de Aur.

În ziua de 13 noiembrie, în Catedrala arhiepiscopală Sfânta Treime, IPS Arhiepiscop Timotei a oficiat Sfânta Liturghie, înconjurat de soborul preoților slujitori. La toate slujbele săvârșite cu prilejul sărbătoririi acestui mare sfânt, chiriarul a rostit cuvinte de învățătură, vorbind celor prezenți despre câte un aspect al personalității sfântului, în funcție de vremea în care a trăit și pentru care avea să rămână un călăuzitor al societății, ținând seama de schimbarea epocii istorice a antichității cu cea a Imperiului Roman, temelind umarea învățării și trăirii creștine pentru viitor. De asemenea, Chiriarul în cuvântul său a analizat, totodată, și opera sa, accentuându-se contribuția exegetică și morală pentru teologia ortodoxă și cu precădere importanța liturgică.

În cadrul Sfintei Liturghii, Arhiepiscopul Aradului i-a pomenit pe cei trecuți la cele veșnice în urma incendiului din Capitală și pe cei ce suferă așteptând vindicarea.

În seara zilei de praznic, la Slujba Acatistului, a vorbit despre viața și personalitatea sfântului prăznuit, revelată în acatistul ce îi este închinat. Totodată, chiriarul a amintit faptul că Sfântul Ioan Gură de Aur, în anul 2007, a fost sărbătorit în toată creștinătatea iar anul 2015 a fost declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca „An comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii”. Tot în cadrul acestei slujbe au fost rosite rugăciuni pentru pace și unitate în țară.

Numărul mare de credincioși care au participat în aceste zile la sfintele slujbe săvârșite la Catedrala arhiepiscopală din Arad, sunt expresia vie a evlaviei de care se bucură Sfântul Ioan Gură de Aur în rândul credincioșilor arădeni și nu numai.

Slujire arhierescă în Parohia Avram Iancu, Protopopiatul Sebiș

În prima zi a Postului Nașterii Domnului, duminică, 15 noiembrie 2015, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor Parohiei Avram Iancu, Protopopiatul Sebiș. Cu acest prilej, Ierarhul a slujit Sfânta Liturghie în biserica parohială cu hramul „Înălțarea Domnului, în fruntea unui sobor de preoți și diaconi. Din sobor a făcut parte și părintele Alexandru Botea, protopopul locului.

În cuvântul de învățătură cu titlul „Unitatea duhului în legătura păcii” (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Efes. 4; Luca 10), Chiriarul a arătat că aceste cuvinte ale

apostolului oglindesc idealul unei mai bune înțelegeri între oameni, solidaritatea lor, contribuția lor la realizarea comuniunii între ei cu Dumnezeu. Pilda samarineanului milostiv o ilustrează prin transpunerea pe planul asistenței sociale și medicale în care Biserica s-a angajat din primele veacuri creștine. Numele parohiei, cel al marelui patriot și totodată sprijinitor al Bisericii, îndeamnă la această lucrare prin exercitarea virtuților proprii poporului nostru, între care omnia reprezintă o particularitate caracteristică. Coincidența cu începutul Postului Crăciunului un imbod în plus spre conformare, după cum se arată și în Pastorală Sfântului Sinod, citită în această duminică și care aprofundează această îndatorire, a mai adăugat Înaltpreasfinția Sa.

Părintele protopop a dat citire Pastoralii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la prima Duminică a Postului Nașterii Domnului din anul 2015, privind însemnătatea Anului Omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și a Anului Comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflute din eparhii.

În cadrul Sfintei Liturghii au fost rosite rugăciuni pentru pace și înțelegere între popoare, dar și pentru alinarea suferințelor victimelor incendiului de la București din data de 30 octombrie, și ectenii pentru cei care și-au pierdut viața în tragicul accident.

La final, Înaltpreasfinția Sa, l-a hirotesit iconom stavrofor pe preotul paroh Dan-Dănuț Voicu, în semn de apreciere pentru hămăcia de care a dat dovadă în această parohie.

După Sfânta Liturghie, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, împreună cu soborul slujitor, a sfințit casa parohială, recent renovată. Cu acest prilej, Ierarhul a adresat un cuvânt celor prezenți, arătând importanța construirii caselor parohiale, ca o prelungire a locașului sfintei biserici, pentru a răspunde la orice oră a zilei, diferitelor nevoi ale credincioșilor cu la disponibilitatea și, totodată, pilda membrilor familiei preotului.

Preotul paroh a mulțumit Chiriarhului pentru acest popas duhovnicesc în mijlocul păstorilor săi și pentru distincția primită.

Praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului sărbătorit la străvechea Mănăstire Hodoș-Bodrog

Sărbătoarea Intrării în Biserică a Maicii Domnului, constituie an de an un binecuvântat moment de bucurie duhovnicească pentru obștea Mănăstirii Hodoș-Bodrog, cea mai veche mănăstire cu viață monahală neînteruptă din secolul XI, deoarece la această dată serbează hramul bisericii celei vechi. Bucuria viețuitorilor acestei mănăstiri și a pelerinilor veniți în număr mare, a fost desăvârșită prin prezența și slujirea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, care a săvârșit aici Sfânta Liturghie arhierescă, înconjurat de soborul de slujitori ai sfintei mănăstiri și ostenitori de la Centrul Eparhial.

Chiriarul a fost întâmpinat de părintele stareț Grigorie Timiș și de întregul sobor, la poarta mănăstirii.

La Ectenia întretită din cadrul Sfintei Liturghii, s-au înălțat rugăciuni speciale pentru toți cei bolnavi, care se află în spitale și pe patul de suferință, pentru grabnica vindicare, precum și pentru dezrădăcinarea urii și a toată răutatea și înmulțirea binelui și a dragostei dintre oameni, iar la Ectenia

pentru cei adormiți, au fost pomeniți și s-au înălțat rugăciuni pentru veșnica odihnă a tuturor celor care s-au stins din viață, prin moarte năprasnică, în incendiul din capitală.

În cuvântul de învățătură pus sub titlul „Biserică sfințită” (în baza citirilor scripturistice ale praznicului: Evr. 7; Lc. 10-11), Ierarhul arădean a arătat că Maica Domnului este Biserica din care facem parte ca și membrele unui corp al cărui Cap este Însuși Domnul. Ea însăși, cum o numește iconografia ortodoxă, este deci Biserica sfințită, Precurată Templu al Mântuitorului, Cămara cea de mult preț, a cărei prefigurare în Legea Veche este Templul din Ierusalim în al cărui altar a și fost consacrată într-o zi ca cea a sărbătorii de astăzi. Apostolul zilei adăncește simbolicele acestui templu iar Sfânta Evanghelie, prin cele două surori care primesc pe Domnul în casa lor, ducă cugetarea și la cele două Testamente, Vechiul și Noul, unul de pregătire, altul de împlinire a misiunii mântuitoare. Preasfânta Născătoare de Dumnezeu L-a primit pe Fiul lui Dumnezeu în lumea noastră, El rămânând cu noi în Biserică, înțelegând pe cea din cer cât și cea de pe pământ, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul slujbei, părintele stareț protos. Grigore Timiș, a adresat cuvântul de bun venit Chiriarhului și a mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru prezența și slujirea în această străveche mănăstire, în fiecare an la această sărbătoare, de când este arhipăstor al Aradului, și pentru aleasa purtare de grijă față de întreaga obște monahală.

Tărnosire de biserică în Parohia Variășu Mare

În Duminica a 26-a după Rusalii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat slujba de sfințire a bisericii Parohiei Variășu Mare, cu hramul Înălțarea Domnului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor a făcut parte și protos. Teodor Vid, consilier administrativ-bisericesc la Centrul eparhial. Sfânta Liturghie a fost săvârșită în noul locaș de cult. În cadrul acesteia s-au înălțat rugăciuni către Bunul Dumnezeu pentru sănătatea celor care se află în spitale, dar și rugăciuni pentru pace, unitate și solidaritate între creștini, precum și pentru tinerii care și-au pierdut viața în tragicul accident din București.

În cuvântul de învățătură cu titlul „Roada luminii”, pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Efeseni 5; Luca 12, Chiriarul a vorbit despre Lumina lui Hristos care luminează Biserica întregă și calea pe care duce pe credincioși spre mântuire. Pilda de astăzi (a bogatului căruia i-a rodit țarina) prezintă pe omul îndestulat din cele trupești și fără de grijă față de cele suflatești; or, bogăția prilejuiește schimb de bunuri spre rodire de mai bine, de lumină în lume și în viața proprie a fiecăruia, ca și în cea a societății. Oricum, ea înseamnă și ferirea de faptele întunecative. Slujba sfințirii unui locaș de rugăciune și casă a lui Dumnezeu apelează la Lumina lui Hristos Domnul. Datoria fiecărei generații este de a lăsa o bogăție nu doar materială ci și spirituală pentru viitor, pentru propășirea continuă spre desăvârșire, a mai subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul sfintei slujbe, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a mulțumit părintelui paroh Vasile Chindriș care s-a ocupat de construirea noii biserici și tuturor credincioșilor care au lucrat la zidirea și împodobirea noului Altar. Părintele paroh a fost hirotesit iconom stavrofor.

Continuare în pagina 6

Actualitate eparhială – noiembrie 2015

Urmare din pagina 5

Sărbătoare duhovnicească în Parohia Fântânele

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat duminică, 29 noiembrie 2015, în mijlocul credincioșilor din Parohia Fântânele, Protopopiatul Arad. Chiri-arhul a fost întâmpinat cu un cuvânt de bineventurare de către preotul paroh Dan Mândra. Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Sa a săvârșit Sfânta Liturghie, alături de un sobor de preoți, alcătuit din preoții Viorel Nan, Ispas Ruja, Codin Șimonca, diaconii Tiberiu Ardelean și Caius Cuțaru, în prezența oficialităților locale și a numărului mare de credincioși veniți la Sfânta Liturghie arhierescă.

Înainte de oficierea Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Sa a sfântit lucrările efectuate în anul curent, respectiv noile geamuri ale bisericii.

În cuvântul de învățătură pus sub titlul „Urmarea Mântuitorului și desăvârșirea creștină” (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Coloseni 3; Luca 18), Chiri-arhul a arătat că păzirea poruncilor dumnezeiești sunt teme spre mântuire, iar a sfânturilor evanghelice, spre desăvârșire. Totodată, Înaltpreasfințitul Sa a explicat locul virtuții iubirii de Dumnezeu și aproapele în această lucrare.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul bisericii ortodoxe de la Apatu, condus de preotul Constantin Ilica. În cadrul Sfintei Liturghii, s-au împărțit o mulțime mare de tineri și copii.

La sfârșit, preotul paroh Dan Mândra a făcut o scurtă dare de seamă cu privire la realizările care s-au făcut până acum și la planurile de viitor, respectiv construirea unui Centru Pastoral-Misionar pentru deservirea intereselor parohiale. Totodată, s-au făcut referiri la aniversările deosebite din biografia Înaltpreasfințitului Sale, începând cu întronizarea pe scaunul episcopal al Aradului, în 2 Decembrie 1984, apoi ridicarea la rangul de Arhiepiscop în 28 Noiembrie 2009.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, corul din Apatu a susținut, la sfârșitul Sfintei Liturghii, un frumos concert de colinde, spre bucuria și înălțarea sufletească a tuturor credincioșilor prezenți. Înaltpreasfințitul Sa a apreciat frumoasa prezentare a concertului de colinde, pe care de altfel îl ascultă în fiecare an și faptul că prin prezentarea lor în această parohie au dat un îndemn pentru corul local și un mesaj al Nașterii Domnului pentru credincioșii prezenți.

Sărbătoarea s-a încheiat cu o agapă frățească oferită prin răvna întregii comunități ortodoxe din Fântânele.

Vecernie cu Litie în Parohia Arad-Micalaca Nouă – zona 300

În seara zilei de ajun al sărbătorii Sfântului Apostol Andrei, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Slujba Vecerniei cu Litie în biserică „Sfântul Apostol Andrei” a Parohiei din cartierul arădean Micalaca Nouă – zona 300, alături de părintele paroh Gheorghe Oprea și un sobor de preoți și diaconi.

La momentul rânduit, Înaltpreasfințitul Sa a adresat credincioșilor prezenți un cuvânt de învățătură pus sub titlul „Un exemplu pentru anul omagial dedicat misiunii parohiei și mănăstirii azi”, sublinind împlinirea istoriei bisericesti și a țării cu con-

tribuția locală la importantele momente ale istoriei noastre.

La final, părintele paroh Gheorghe Oprea i-a prezentat Înaltpreasfințitului Părinte Timotei stadiul lucrărilor de pictură a bisericii și planul etapelor viitoare ale ducerii la finalizare a acestor lucrări, după care i-a mulțumit Chiri-arhului pentru acest deosebit popas duhovnicesc din ajun de hram, în mijlocul credincioșilor acestei parohii.

Sfântul Apostol Andrei sărbătorit de arădeni

În ziua de păznuire a Sfântului Apostol Andrei cel Întâi chemat, Ocrotitorul României, și a Sfântului Ierarh Andrei, Mitropolitul Transilvaniei, 30 noiembrie 2015, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a slujit Sfânta Liturghie arhierescă în noua Catedrală arhiepiscopală din Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în prezența a numeroși credincioși.

În cuvântul de învățătură rostit sub titlul „Misiune apostolică” (în baza citirilor scripturistice ale sărbătorii: I Cor. 4; Ioan 1) Chiri-arhul Aradului a pus în lumină lucrarea săvârșită de Sfântul Apostol Andrei și de Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, în pământul țării noastre, după cum este prezentată pe paginile de istorie bisericească și națională. De asemenea, Înaltpreasfințitul Sa a vorbit despre misiunea celor doi mari sfinți pentru propășirea Bisericii strămoșești.

La momentul rânduit, un număr foarte mare de credincioși, tineri și copii, s-au împărțit cu Trupul și Sângele Domnului.

Pomenirea Sfântului Apostol Andrei – sărbătoare legală în România

În urma numeroaselor demersuri ale Bisericii Ortodoxe Române ca sărbătoare aceasta să devină sărbătoare națională a țării, în anul 1997, are loc înscrierea cu aprobarea Sfântului Sinod a Sfântului Apostol Andrei ca fiind «Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi chemat, Ocrotitorul României». În anul 2001, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat ziua de 30 noiembrie sărbătoare națională bisericească. După multe demersuri făcute la autoritățile de stat în 2008 și în 2011 s-a reușit ca în anul 2012 prin Legea nr. 147 din 23 iulie 2012 Parlamentul României să declare această dată de pomenire a Sfântului Apostol Andrei, cel Întâi chemat, Ocrotitorul României, ca sărbătoare legală în care nu se lucrează. Cu un an înainte, în octombrie 2011, Cinstitul Cap al Sfântului Apostol Andrei a fost adus a doua oară în România, la București, de hramul Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou.

Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei

Andrei Șaguna a fost unul dintre cei mai mari ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania, în decursul secolului al XIX-lea. În ziua de 21 iulie 2011, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat canonizarea mitropoliților Transilvaniei Andrei Șaguna (30 noiembrie) și Simion Ștefan (24 aprilie).

ACTIVITĂȚI EDUCATIONALE ȘI SOCIALE

Promoția 2005 a Seminarului Teologic Ortodox Arad, la zece ani de la absolvire

Marți, 3 noiembrie 2015, a avut loc reuniunea promoției 2005 a Seminarului Teologic Liceal Ortodox Arad, la împlinirea celor zece ani de la absolvire.

Evenimentul a început cu slujba Vecerniei, săvârșită la Catedrala Veche din Arad, în cadrul căreia au slujit următorii absolvenți: prof. Adrian Zaha, pr. Marius Iovan, pr. Remus Fessner, pr. Mihail Călin, pr. Cristian Florea și pr. Cătălin Cravet, iar răspunsurile strănii au fost date de ceilalți absolvenți ai promoției. În cadrul Vecerniei, au fost roștite rugăciuni de mulțumire pentru toată binefacerea primită de la Dumnezeu, atât în cei cinci ani de școală, cât și în cei zece ani de la absolvire. La finalul Vecerniei, s-a săvârșit slujba Parastasului pentru profesorii și absolvenții trecuți la cele veșnice.

O zi de vacanță, la Mănăstirea Tâmand

În contextul Anului Omagial 2015 – „Anul Misiunii Parohiei și Mănăstirii în Patriarhia Română”, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, Asociația Filantropia Arad a organizat marți 3 noiembrie 2015, un pelerinaj interparohial la Schitul „Vesământul Maicii Domnului” din Tâmand, Protopopiatul Ineu cu copiii Centrului de zi „Nașterea Maicii Domnului” din Arad, având ca scop afirmarea lucrării duhovnicești săvârșite de mănăstiri, în acord cu parohiile, pentru întărirea și sporirea credinței în Dumnezeu în rândul tinerilor.

Arădenii se roagă pentru pace și unitate în țară și pentru victimele incendiului de la București

Încă de duminică, 1 noiembrie 2015, la mai multe biserici din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului, la sfintele slujbe s-au introdus ectenii speciale pentru victimele incendiului de la București.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, aflându-se duminică în mijlocul credincioșilor din Sântana, cu prilejul tămosirii noii biserici, a amintit celor prezenți că dacă pentru ei este zi de mare sărbătoare, țara este umbrită prin doliu în urma celor petrecute în capitală, îndemnând pe credincioși la rugăciune pentru victimele acestei mari tragedii.

ASCOR-Arad în rugăciune pentru victimele din Clujul Colectiv din București

La îndemnul Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, mai mulți tineri din ASCOR – Arad, au participat luni seara, alături de câteva sute de arădeni, în fața Teatrului Clasic „Ioan Slavici”, pentru a aduce un ultim omagiu celor 30 de tineri care au murit în urma incendiului de vineri seara, din clubul Colectiv din București și pentru a fi cu gândul și sufletul alături de celelalte zeci de persoane internate în spitalele bucureștene.

Rugăciuni pentru pace și unitate la Catedrala arhiepiscopală din Arad

În zilele de joi și vineri, în urma comunicatului Sfintei Patriarhii, de rugăciune pentru pace și unitate în aceste zile de durere, dar și de frământare socială în țară, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, s-a rugat în Catedrala arhiepiscopală din Arad, împreună cu slujitorii catedralei și în prezența a numeroși credincioși, pentru pace și unitate dar și pentru odihna sufletelor celor decedați în urma incendiului de la București. Părintele Simion Mladin, celestiarhul catedralei, a dat citire Cuvântului părintesc și prietenesc pentru tineri, semnat de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Înaltpreasfințitul Sa a îndemnat pe toți cei prezenți să se roage pe mai departe pentru odihna sufletelor celor trecuți la cele veșnice, în tragedia recentă de la București, pentru grabnica însănoșire a celor aflați în grea suferință și pentru alinarea familiilor îndurerate.

Slujbe pentru victimele incendiului și pentru pace și unitate în țară se săvârșesc în aproape toate bisericile și mănăstirile din cuprinsul Eparhiei arădene.

Rugăciuni speciale au fost roștite în mai multe biserici pentru tânărul solist arădean Andrei Găluț, care face parte dintr-o familie binecredincioasă. Acesta a suferit arsuri pe 45% din suprafața corpului (pe mâini, față și umăr), o puternică intoxicație cu fum și arsuri ale căilor respiratorii, fiind internat pe Secția Terapie Intensivă a Spitalului Elias din Capitală, traheostomizat și ventilat mecanic. Din surse sigure aflăm că acesta va fi transferat la Spitalul Crucii Roșii din localitatea olandeză Beverwijk.

Sâmbătă, la Parastasul de obște, au fost pomeniți nominal toți cei decedați în incendiul din București.

În semn de solidaritate cu Sfânta Patriarhie, vineri seara, la orele 22.30, la Catedrala arhiepiscopală precum și la mai multe biserici și mănăstiri din Arad, s-au tras clopotele pentru cei decedați.

În Eparhia Aradului, dar mai ales la Catedrala arhiepiscopală, rugăciunea pentru pace și unitate se va desfășura, în această perioadă de durere, dar și de frământare socială, în fiecare zi, începând cu orele 18.30.

Expoziție inedită la Muzeul de Artă din Arad

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a avut loc joi, 05 noiembrie 2015, vernisajul expoziției Grădina lui Eftem a artistei Angela Hanc, în prezența unui numeros public, iubitor de frumusețe, după cum ne-a precizat Arhim. Teofan Mada, vicar eparhial.

Comemorarea Veteranilor de Război la Cîntei

În Duminica a XXIV-a după Rusalii, la sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, parohia ortodoxă Cîntei s-a aflat la un moment deosebit din viața existenței sale. Sfânta Liturghie a fost oficiată de părintele paroh dr. Nicu Breda împreună cu părintele econom stavrofor Fărcuț Simion, paroh al Cînteiului între 1972-1977.

Sărbătoarea a fost marcată și de un alt eveniment organizat de preotul paroh și consiliul parohial: „Ziua Veteranilor de Război” cu prilejul

împlinirii a 70 de ani de la încheierea celui de al II-lea Război Mondial, împreună cu Consiliul Județean Arad și Centrul Cultural Județean Arad având ca și coordonator principal al evenimentului pe doamna Adriana Chirilov, fiică a satului Cîntei. La această colaborare au participat oficialitățile la nivel județean amintind pe: Domnul Adrian Tolea, președintele Consiliului Județean Arad, Domnul Iustin Cionca deputat de Arad, Doamna Claudia Boghicevici deputat, Domnul Anchinid colonel în rezervă, Membrii organizației monografice județene: Profesor Doctor Doru Sinaci, Profesor Tuleu Ioan, Profesor Paul Krizner, Profesor Doctor Arbonie Emil. Evenimentul a culminat la Monumentul Eroilor din curtea bisericii unde oficialitățile prezente în acordul imnului de stat al României și al imnului eroilor au depus coroane de flori. Cu acest prilej Fanfara Militară a fost apreciată de părintele paroh și de toți invitații și credincioșii parohiei.

Festivalul Minorităților din localitatea arădeană Covăsânț – ediția a doua

Duminică, 8 noiembrie 2015, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului și prin deosebită implicare a preotului paroh Mihai-Octavian Blaj, a avut loc cea de-a doua ediție a Festivalului Minorităților din Covăsânț. Evenimentul din acest an a fost organizat de către Parohia Ortodoxă Covăsânț și Asociația Păstrătorii Tradițiilor Românești din Covăsânț, în colaborare cu Consiliul Județean Arad, Centrul Cultural Județean Arad, Primăria Comunei Covăsânț și Orchestra Rapsozii Zărândului.

Simpozion teologic dedicat anului omagial al misiunii la Facultatea de Teologie din Arad

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu și cu sprijinul Centrului Cultural Județean Arad, în zilele de 10-11 noiembrie 2015, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad s-au desfășurat lucrările Simpozionului cu tema „Exigențele actuale ale pastoratului și misiunii Bisericii. Modelul Sfântului Ioan Gură de Aur”.

Manifestările au debutat cu oficierea slujbei de Te Deum în capela Facultății.

În cuvântul său, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei a apreciat activitatea didactică și științifică a Facultății de Teologie din Arad, precum și buna colaborare cu conducerea Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, arătând că „acest simpozion vine să dea mărturie astăzi despre rolul Bisericii în societate, mai ales pentru vechimea acesteia instituții. Căci, nu există problemă mare în societate la care Biserica să nu aibă răspuns. Evenimentele recente din țara noastră reclamă prezența Bisericii în mijlocul poporului. De aceea, Biserica poate îndruma simțămintele tuturor spre valorile care unesc și întăresc societatea în pace, armonie, prosperitate și bucurie. Ne stau drept mărturie, personalitățile istoriei și lucrurile sfinte românești de care ne-am amintit și aici la Arad, cu prilejul aniversării Catedralei Vechi, precum și în cadrul lucrării Sfântului Sinod al Bisericii noastre, unde s-au făcut evocări asemănătoare.

Continuare în pagina 7

Actualitate eparhială – noiembrie 2015

Urmare din pagina 6

Felicităm, deci, pe invitați, pe participanți și pe organizatori pentru deschiderea lor față de această tematică atât de actuală și nădăjduim ca lucrările acestui simpozion să aducă și pentru noi, cei din vestul țării, bune orientări în teoria și practica misiunii și a pastorației”.

În continuare, au fost prezentate referatele, după programul stabilit.

Prăznuirea Sfântului Ioan Hrisostom la Seminarul Teologic Ortodox din Arad

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat ca anul 2015 să fie declarat Anul omagial al parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii. În acest cadru, ziua prăznuirii Sfântului Ioan Hrisostom a fost sărbătorită la Seminarul Teologic Ortodox din Arad într-un cadru deosebit, mai cu seamă că, alături de Sfântul Vasile cel Mare și de Sfântul Grigorie de Nazianz, Sfântul Ioan este și ocrotitor al școlilor teologice. Astfel, în ajunul zilei de 13 noiembrie 2015, la capela Seminarului arădean s-a săvârșit slujba Vecerniei cu Litie, urmată de slujba Utreniei. Au slujit părintele director prof. Pompiliu Gavra – care a ținut și un cuvânt de învățătură legat de viața Sfântului Ioan Gură de Aur, de contextul istoric zbuclumiat în care a trăit, de ispitele vieții sale, de pilda smereniei pe care a dat-o contemporanilor săi, dar mai cu seamă de mărturia adevărului în orice împrejurare –, alături de părintele prof. Codin Șimonca-Oprîța, duhovnicul școlii.

Copiii speciali în vizită la „ambasadorul săracilor”

Sărbătoarea marelui ierarh Ioan Gură de Aur, patriarhul Constantinopolului ierarh, prăznuit de Biserica Ortodoxă la 13 noiembrie, devine an de an un eveniment așteptat cu bucurie duhovnicească de către toți credincioșii arădeni. În contextul declarării anului 2015 – Anului omagial al parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii, Asociația Filantropia Arad, având binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, a desfășurat o activitate social-filantropică cu toți copiii Centrului de Zi „Nașterea Maicii Domnului” coordonat de către Sectorul Social Filantropic și Misionar al eparhiei arădene și cu copiii Centrului de Plasament Oituz – Arad, centru care face parte din structura organizatorică a Direcției Generale pentru Asistență Socială și Protecția Copilului Arad.

Comemorarea victimelor accidentelor rutiere la Catedrala arhiepiscopală din Arad

În seara zilei de duminică, 15 noiembrie 2015, cu prilejul Zilei Mondiale a Comemorării Victimelor Accidentelor Rutiere, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit o slujbă de pomenire a lor, în Catedrala arhiepiscopală din Arad. În cadrul acestei slujbe, Înaltpreasfinția Sa a pomenit și victimele incendiului din capitală. Având în vedere cadrul emoționant creat, Ierarhul a făcut pomenirea și a părintele arhid. Constantin Voicu, trecut la Domnul în aceste zile, cunoscut nu doar ca o perso-

nalitate în biserica noastră ci și ca apropiat al Eparhiei la ale cărei momente importante a fost constant participant.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de comemorare pentru victimele accidentelor de circulație privind pe cei decedați dar și pe cei scăpați cu viață dar cu invalidități sau sub tratament la spitale sau la domiciliu. De asemenea, pentru încurajarea celor apropiați acestora, Arhiepiscopul Aradului a făcut referire, totodată, la parabola samarineanului milostiv, adică la slujirea aproapelui, mai ales când acesta se află la mare încercare. Pentru a birui e necesară întărirea comuniunii dintre oameni, o creștere a grijii față de viața proprie și a semenilor. Ritmul alert al vieții, firesc pentru un progres grabnic al acesteia, pe planul circulației rutiere, se manifestă adesea printr-un miraj al vitezei, urmărind ajungerea la țintă, fără a ține seama de limitele omenești. Încercarea în ajutorul lui Dumnezeu trebuie să ducă și la mai mare atenție față de ceea ce întreaga societate are de urmat, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Evenimentul a fost organizat de către Inspectoratul de Poliție Județean Arad în parteneriat cu Arhiepiscopia Aradului și de cei care și-au pierdut persoane dragi în accidente rutiere, pentru a marca această zi de comemorare, pe platoul din fața Catedralei arhiepiscopale „Sfânta Treime” Arad.

Peste 300 de credincioși prezenți la acest eveniment au primit la sfârșitul manifestărilor iconițe și ceai spre pomana victimelor, prin grăja Sectorului Social-Filantropic și Misionar al Arhiepiscopiei Aradului.

Împreună, pentru cei sărmani

Înainte de lăsatul secolului pentru Postul Nașterii Domnului, Asociația Filantropia Arad în parteneriat cu DGASPC Arad și Parohia Ortodoxă Aradul Nou, a desfășurat o activitate social-filantropică, cu beneficiarii din cadrul Centrului de integrare prin terapie ocupațională (CITO) Tabacovici. Beneficiarii au fost invitați la o masă festivă într-unul din restaurantele din apropierea centrului. Activitatea a adus bucurie în sufletele curate ale tinerilor beneficiari. Toți aceștia se află în purtarea de grijă a parohiei de care aparțin și beneficiază constant de atenția preoților și credincioșilor de aici. Centru CITO Tabacovici este de tip rezidențial și asigură în principal găzduire, îngrijire, recuperare, reabilitare, reinserție socială și profesională pentru persoanele adulte cu handicap pe o perioadă determinată sau nedeterminată.

Milostenie la început de post

La începutul Postului Nașterii Domnului, elevii Seminarului Teologic Ortodox din Arad au adus bucurie în sufletele beneficiarilor Cantinei Sociale „Sf. Nicolae” a Arhiepiscopiei Aradului. În contextul campaniei intitulate „Săptămâna fructelor și a legumelor donate” din cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară, seminariștii și-au îndreptat gândul spre cei sărmani, aducându-le mai multe daruri constând în fructe, legume și alimente necesare pregătirii mesei celor 70 de beneficiari ai cantinei. Programul social a fost implementat de Părintele Prof. Codin Șimonca coordonator școlar SNAC în cadrul seminarului.

Vizita Preafericitului Părinte Krystof în Arhiepiscopia Aradului

Legătură internațională între școlile teologice

În zilele de 18 și 19 noiembrie a.c., cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel- Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Arhiepiscopia Aradului a primit înalta vizită a Preafericitului Părinte Krystof, Mitro-

polit Emerit al Bisericii Ortodoxe din ținuturile Cehiei și din Slovacia, totodată cadru didactic al unei importante școli teologice ortodoxe. Ca scop principal al vizitei Preafericitului Sale la Arad se înscrie o mai bună cunoaștere a școlilor teologice arădene și susținerea unei prelegeri pe temă de Istorie Bisericească Universală, de asemenea încheierea unui parteneriat Erasmus între cele două Facultăți de Teologie Ortodoxă din Arad și din Presov-Slovacia.

În cea dintâi zi a vizitei oaspetele în aula Facultății de Teologie a conferențiat despre viața ortodoxă din țara Sa în timpul celui de-al doilea război mondial. Aceasta a fost urmată de obișnuitele luări de cuvânt din partea asistenței, la care s-a răspuns în modul care a întregit expunerea cu date inedite. În după amiaza zilei au fost vizitate următoarele obiective : catedrala Sfânta Treime, biserica Sfântul Ioan Botezătorul din Arad, Muzeul Ioan Slavici și Emil Monția din Șiria, Mănăstirea Fereduș și parohia Covășânt din Protopopiatul Lipova. Peste tot au fost întâmpinați de personalul de răspundere, preoți, primari, profesori și muzeografi.

În cea de-a doua zi, Joi 19 noiembrie 2015, înaintea plecării spre țară Preafericitul Părinte Krystof a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Arad-Gai, împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei și un sobor de preoți și diaconi din rândul cărora a făcut parte și Preacucerul Părinte Andrei Danciu- parohul bisericii ortodoxe române din Praga. La momentul rânduit, absolventul de teologie Cristian-Gheorghe Porcolean, a fost hirotonit diacon pe seama Catedralei Arhiepiscopale „Sfânta Treime” din Arad.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a mulțumit Preafericitului Părinte Krystof pentru vizita efectuată în Eparhia arădeană, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, răspunzând Ierarhului mai ales în cuvântările ținute evidențindu-se bunele raporturi între cele două Biserici, în unitatea întregii Ortodoxii și importanța mărturie date prin misiunile lor comune, subliniată mai ales în cadrul anului omagial al misiunii parohiei și mănăstirii în Patriarhia Română.

Duhovnicii români din Munte Athos evocă la Casa Armatei din Arad

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Părintele Damaschin de la

Sfânta Mănăstire Grigoriu din Muntele Athos, a conferențiat la Arad, miercuri 18 noiembrie 2015, la Sala Casa Armatei, ora 18:00. Manifestarea a avut loc în cadrul proiectului pastoral-misionar și social-cultural „Hristos în cetate”, având ca temă evocarea duhovnicilor români de la Sfântul Munte Athos din secolul al XX-lea, cu referință specială asupra personalității duhovnicești a Preacucerului Părinte Dionisie de la Colciu, după cum a pre-

sentat Arhim. Teofan Mada, vicar eparhial, coordonator de proiect. **Săptămâna duhovnicească la Facultatea de Teologie din Arad** În această primă săptămână a Postului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, s-au desfășurat la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad activități duhovnicești ce și-au propus introducerea studenților teologi în atmosfera de post și rugăciune specifică acestei perioade, ca modalitate de dobândire a darurilor dumnezeiești. Postul Nașterii Domnului este o chemare la pocăință, la desăvârșire sufletească pentru a primi așa cum se cuvine pe Mântuitorul Hristos. Care vine în lume și Se face om pentru ca pe oameni să-i ridice la viața duhovnicească.

În fiecare dimineață s-a săvârșit Sfânta Liturghie, urmată de un cuvânt de învățătură din partea unuia dintre profesorii facultății, precum: Părintele Adrian Murg, Părintele Ștefan Negreanu, Părintele Ioan Lazăr, Părintele Caius Cuțaru.

Cursuri de prim ajutor în Arad Sectorul Social Filantropic și Misionar al Arhiepiscopiei Aradului a organizat în data de 19 noiembrie 2015, în parteneriat cu Societatea Națională de Cruce Roșie Română – Filiala Județeană Arad, cursuri de prim ajutor conform Legii 139/1995 și 524/2004.

Cursul a fost predat de doctorul Mircea Răduțiu, medic la Unitatea de Primire a Urgențelor (UPU), dar și membru al echipajului auto SMURD, la ISU Arad și doctor pe elicopterul SMURD, care deservește tot vestul țării.

Cursul de prim ajutor oferit de Crucea Roșie Română vine în sprijinul perfecționării membrilor Comitetelor Parohiale în conformitate cu atribuțiile acestora prevăzute în Statutul de Organizare BOR, dar și a parohiilor care organizează pelerinaje și tabere creștine pentru copii. Conform ordinului Ministerului Educației Nr. 3.060/ 3 februarie 2014 privind Condițiile de organizare a taberelor, excursiilor, expedițiilor și a altor activități de timp liber, în momentul în care se constituie grupul, organizatorii sunt obligați să se asigure că, pe toată durata taberei/excursiei, există o persoană specializată în acordarea primului ajutor.

La acest curs au participat 30 de preoți și delegați din partea Comitetelor Parohiale din cadrul Protopopiatul Arad. Cursul s-a finalizat cu un examen, în urma cărui, toți cei înscriși au primit un certificat de absolvire și o legitimație, care confirmă că persoana este instruită să acorde primul ajutor de bază. Programul se va continua și în perioada următoare în celălalte protopopiate ale eparhiei.

Întâlnire de suflet la Căminul de bătrâni din Arad

Porțile s-au deschis astăzi la Centrul de îngrijire și asistență pentru vârstnici din cadrul DDAC Arad, cu prilejul evenimentelor care au marcat ziua de 19 noiembrie 2015, ca zi de prezentare a serviciilor din cadrul Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară a Primăriei Arad și ca o invitație destinată arădenilor de a-i vizita pe vârstnicii care beneficiază de serviciile acestui centru.

Cu această ocazie, delegatul Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, părintele Gabriel Mariș consilier social filantropic, a oficiat împreună cu părintele Ioan Măcean slujitor la capela din incinta acestui centru, o slujbă de mulțumire pentru toate binefacerile trimise de Dumnezeu.

Porți deschise la DDAC Arad

Porțile Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară din cadrul Primăriei Arad, au fost deschise joi 19 noiembrie 2015, pentru a se face cunoscute serviciile oferite în cadrul ei și promovarea lor în rândul cetățenilor.

Invitată la acest eveniment a fost Arhiepiscopia Aradului, reprezentată aici, din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, de părintele Gabriel Mariș, consilier social filantropic. Cu acest prilej a fost oficiată o slujbă religioasă de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile primite de la El și pentru sporirea faptelor celor bune.

Fapte bune în „Săptămâna fructelor și a legumelor donate”

Campania intitulată „Săptămâna fructelor și a legumelor donate” din cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară i-a adus pe elevii Liceului Teoretic Adam Muler Guttenbrun din Arad, în vizită la Cantina Socială „Sf. Nicolae” a Arhiepiscopiei Aradului.

Vizita copiilor a avut un scop caritabil, întrucât cei 70 de beneficiari ai cantinei au primit din mâinile elevilor mai multe daruri, constând în fructe și legume. Peste 60 de elevi au participat în perioada 16-20 noiembrie 2015 la această activitate, adunând peste 120 de kilograme de fructe și legume. Programul social a fost implementat de D-na prof. Carmen Costin coordonator școlar SNAC în cadrul liceului.

Conferința duhovnicească „Creștinii și crizele lumii de azi” la Arad

Cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Sevicu, Arhiepiscopul Aradului, marți, 24 noiembrie 2015, la ceas de seară, în Sala Casei Armatei din Arad, a fost susținută conferința „Creștinii și crizele lumii de azi”, de către Înaltpreasfințitul Părinte Serafim Joantă, Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale și de Nord.

Continuare în pagina 8

Itinerar chiriarhal al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, noiembrie 2015

Duminică, 1 noiembrie – Oficiază împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, slujba de tamosire a bisericii cu hramul „Sfântul Treime” din Parohia Sântana II, umată de săvârșirea Sfintei Liturghii.

Joi, 5 noiembrie – La ceas de seară, Chiriarhal s-a rugat în Catedrala Arhiepiscopală din Arad, împreună cu slujitorii Catedralei și în prezența a numeroși credincioși, pentru pace și unitate dar și pentru odihna sufletelor celor decedați în urma incendiului de la București și a rostit rugăciuni speciale pentru tânărul solist arădean Andrei Găluț. În cadrul acestei slujbe s-a dat citire *Cuvântului părintesc și prietenesc pentru tineri*, semnat de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Vineri, 6 noiembrie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie la Parohia Arad-Centru și hironotește întru preot pe diaconul Cătălin Tulcan pe seama Parohiei Lunșoara din Protopopiatul Sebiș.

Duminică, 8 noiembrie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi la Mănăstirea cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din satul Roșia, Protopopiatul Sebiș. A participat la Slujba de priveghere la Mănăstirea Fereduș în cadrul căreia au fost roșite și rugăciuni speciale pentru pace și unitate în țară.

Luni, 9 noiembrie – Participă la deschiderea oficială ediției a II-a, a manifestărilor organizate de Consiliul Județean Arad, cu prilejul „Zilelor Culturii Austriece la Arad”.

Marti, 10 noiembrie – Participă la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” la lucrările Simpozionului cu tema „*Exigențele actuale ale pastoratului și misiunii Bisericii. Modelul Sfântului Ioan Gură de Aur*”.

Miercuri, 11 noiembrie – Participă la oficierea Sfintei Liturghii în ziua de praznuire a *Sfântului Marelii Mucenic Mina* la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad, în paraclisul acestei instituții academice alături de părinții profesori, studenți și o mare mulțime de credincioși.

Joi, 12 noiembrie – Slujește la Vecernie în Catedrala arhiepiscopală din Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. La final a avut loc înconjurarea catedralei cu racla cu sfintele moaște ale Sfântului Ioan Gură de Aur.

Vineri, 13 noiembrie – Slujește la Sfânta Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală din Arad. În cadrul Sfintei Liturghii, Chiriarhal i-a pomenit pe cei trecuți la cele veșnice în urma incendiului din Capitală și pe cei ce suferă răstăpând vindecarea.

Sâmbătă, 14 noiembrie – Participă la Simpozionul Internațional de Teologie cu titlul „*Două decenii de învățământ teologic, la Timișoara*” desfășurat în Aula Bibliotecii Centrale Universitare din Timișoara.

Duminică, 15 noiembrie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie în Biserica Parohială din localitatea Avram Iancu cu hramul „Înălțarea Domnului” din Protopopiatul Sebiș. La momentul cuvenit, l-a hironoteșit iconom stavrofor pe preotul paroh Dan-Dănuț Voicu. A sfințit casa parohială, recent renovată. La ceas de seară, cu prilejul Zilei Mondiale a Comemorării Victimelor Accidentelor Rutiere, Chiriarhal a săvârșit o slujbă de pomenire a lor, în Catedrala arhiepiscopală din Arad. În cadrul acestei slujbe a pomenit și victimele incendiului din capital. A făcut pomenirea și a pârintele arhid. Constantin Voicu, trecut la Domnul în aceste zile.

Marti, 17 noiembrie – Primirea Preafericitului Părinte Krystof-Mit-

ropolit Emerit al Bisericii Ortodoxe din ținuturile Cehiei și din Slovacia, la Reședința eparhială.

Miercuri, 18 noiembrie – Participă în aula Facultății de Teologie la conferința susținută de Preafericitului Părinte Krystof-Mitropolit Emerit, despre viața ortodoxă din țara Sa în timpul celui de-al doilea război mondial. În după amiaza zilei Chiriarhal a însoțit Înalțul oaspete la vizite în cuprinsul Eparhiei arădeane.

Joi, 19 noiembrie – Chiriarhal a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Arad-Gai, împreună cu Preafericitului Părinte Krystof-Mitropolit Emerit al Bisericii Ortodoxe din ținuturile Cehiei și Slovaciei, alături având un sobor de preoți și diaconi din rândul cărora a făcut parte și Preacucernicul Părinte Andrei Danciu-parohul bisericii ortodoxe române din Praga. La momentul răstăpând, teologul Cristian-Gheorghe Porcolean, a fost hironotit diacon pe seama Catedralei arhiepiscopale din Arad.

Sâmbătă, 21 noiembrie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Hodoș-Bodrog care poartă hramul praznicului Intrării Maicii Domnului în Biserica.

Duminică, 22 noiembrie – Slujește și predică la slujba de tamosire a bisericii Parohiei Variuș Mare, cu hramul Înălțarea Domnului, umată de oficierea Sfintei Liturghii înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. La momentul cuvenit, l-a hironoteșit iconom stavrofor pe preotul paroh Vasile Chindriș.

Luni, 23 noiembrie – Chiriarhal împreună cu Preașfințitul Părinte Siluan-Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi, din părțile Aradului, dar și din alte județe, au oficiat în biserica Parohiei Șimand, din Protopopiatul Arad, slujba de prohodire a Părintelui

Iconom Stavrofor Leonte Para, fost Preot Paroh în această Parohie vreme de 43 de ani, în prezența unui număr mare de credincioși.

Marti, 24 noiembrie – La ceas de seară, Chiriarhal participă la conferința cu tema „Creștinii și crizele lumii de azi”, susținută de către Înaltpreasfințitul Părinte Serafim Joantă - Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale și de Nord, în Sala Casei Armatei din Arad.

Miercuri, 25 noiembrie – Chiriarhal participă alături de Înaltpreasfințitul Părinte Serafim Joantă - Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale și de Nord la funeraliile Dr. Victor Valea fondatorului clinicii de stomatologie din Arad.

Joi, 26 noiembrie – Chiriarhal a săvârșit o slujbă de binecuvântare a

lucrărilor, înconjurat de un sobor de preoți, la Unitatea de Primire Urgențe și Ambulatoriu din cadrul Spitalului Clinic de Urgență Județean Arad, cu prilejul finalizării lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere, rostind la momentul rănduit o cuvântare.

Sâmbătă, 28 noiembrie – Chiriarhal oficiază slujba de Te Deum la Statuia „Marelii Corifeu” Vasile Gol-diș din Piața Revoluției. În continuarea manifestărilor, Chiriarhal participă cu rostirea unei alocuțiuni, în sala Regele Ferdinand din cadrul Primăriei Municipiului Arad, la deschiderea sesiunii naționale de comunicări științifice „Aradul-centru politic al românilor transilvăneni”, în prezența a numeroase oficialități publice, istorici și profesori.

Duminică, 29 noiembrie – Slujește și predică la slujba de sfințire a lucrările efectuate în anul curent, respectiv noile geamuri ale bisericii Parohiei Fântânele din Protopopiatul Arad, umată de oficierea Sfintei Liturghii, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost date de corul bisericii ortodoxe de la Apatou, condus de preotul Constantin Ilica, care la sfârșitul Sfintei Liturghii, a susținut un frumos concert de colinde. Chiriarhal oficiază și roștește cuvânt de învățătură la Slujba Vecerniei cu Litie în biserica „Sfântul Apostol Andrei” a Parohiei din cartierul arădean Micălaca Nouă – zona 300, alături de pârintele paroh Gheorghe Oprea și un sobor de preoți și diaconi.

Luni, 30 noiembrie – În ziua de praznuire a Sfântului Apostol Andrei cel Întâichemat- Ocrotitorul României și a Sfântului Ierarh Andrei-Mitropolitul Transilvaniei, Chiriarhal slujește și predică la Sfânta Liturghie în noua Catedrală arhiepiscopală din Arad.

Preot Silviu-Nicolae Faur
Secretar eparhial

Actualitate eparhială – noiembrie 2015

Urmare din pagina 7

Manifestarea a fost organizată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, Filiala Arad (ASCOR), în colaborare cu Arhiepiscopia Aradului. Domnul prof. Marius-Martin Lăscoiu, Președintele ASCOR Arad, a salutat prezența celor doi Ierarhi, după care a făcut o scurtă prezentare biografică a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Serafim și a activității pe care o desfășoară în cadrul Mitropoliei Germaniei, Europei Centrale și de Nord. Evenimentul face parte din seria activităților cultural-spirituale organizate de ASCOR Arad pentru perioada Postului Nașterii Domnului.

Binecuvântare pentru Spitalul Clinic de Urgență Județean Arad

Joi, 26 noiembrie 2015 a fost inaugurată Unitatea de Primire Urgențe și Ambulatoriu din cadrul Spitalului Clinic de Urgență Județean Arad, cu prilejul finalizării lucrărilor de reabilitare,

modernizare și extindere pe o suprafață de 2600 mp, după 5 ani de investiții de aproape 8 milioane de euro.

Prezent la acest eveniment, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, a săvârșit o slujbă de binecuvântare a lucrărilor, înconjurat de un sobor de preoți.

Serile duhovnicești de la Catedrala Veche, a patra manifestare

Seria conferințelor duhovnicești de la Catedrala Veche, a ajuns la cea de-a patra manifestare concretizată prin întâlnirea dintre credincioșii Parohiei Arad-Centru și pârintele prof. univ. dr. Cristinel Joja, președintele senatului Universității „Aurel Vlaicu” din Arad și preot slujitor al Parohiei Arad-Centru. În sala de festivități a parohiei, vineri seara la ora 18, distinsul părinte profesor a prezentat conferința cu tema „Sensul sărbătorii. Creștinii într-o lume secularizată”. În deschiderea întâlnirii pârintele Traian Micoroi, Parohul Catedralei Vechi, a conturat bogata activ-

itate universitară și de cercetare a părintelui Cristinel Joja.

Conferința părintelui profesor Cristinel Joja s-a dovedit a fi de un real interes duhovnicesc, dar mai ales de un real folos duhovnicesc. Expunerea clară și lămuritoare, apelul în permanență la Scriptură, Tradiție și Sfinții Părinți au asigurat discursului duhovnicesc al părintelui, interes, autenticitate, autoritate și aplicabilitate, lucru dovedit și de discuțiile avute în încheierea întâlnirii.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei al Aradului aniversază șase ani de la întronizarea ca Arhiepiscop

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, aniversază astăzi, 28 noiembrie 2015, șase ani de la ridicarea la rangul de Arhiepiscop.

Înaltpreasfințitul Sa s-a născut la 4 iunie 1936 în Timișoara. A studiat la Liceul Diaconovici Loga din Timi-

șoara (1946-1953), la Institutul Teologic Universitar din București (1953-1957), cursuri de doctorat tot acolo (1957-1960), doctor în teologie din 1972; studii de specializare la Facultatea de Teologie Protestantă din Neuchâtel (1967), Institutul Ecumenic de la Bossey (1967-1968) și la Facultatea de Teologie din Fribourg (1971-1972).

Profesor la Seminarul Teologic din Caransebeș (1960-1961), secretar eparhial la Arad (1961-1962) și Timișoara (1962-1968); vicar administrativ al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului (1968-1975), în paraclisul diacon, în 1961, preot, în 1968; tuns în monahism la Mănăstirea Hodoș-Bodrog în 1969, sub numele Timotei, și hironoteșit arhimandrit în 1970.

La 15 decembrie 1975, a fost ales Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, cu titlul Lugojanul, iar la 30 septembrie 1984, a fost ales Episcop al Aradului (însăscut la 2 decembrie 1984). În anul 2009, în 28 noiembrie, a fost ridicat la dem-

nitatea de Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Aradului.

INSTALĂRI DE NOI PREOȚI

Parohia Bontești, Protopopiatul Sebiș – preot paroh George-Darius Păsc

Parohia Susani, Protopopiatul Sebiș – preot paroh Dorel Ancața

Parohia Comlăuș, Protopopiatul Arad – preot paroh Ioan Vând

Parohia Șeitin, Protopopiatul Arad – preot paroh Mirel Lazăr

CERCURI PASTORAL-MISIONARE
În luna Noiembrie au avut loc cercuri pastoral-misionare în următoarele parohii arădene: Zimbru, Felnac, Bocsig, Târnova, Pîlu, Beliu, Pleșcuța, Iosășel, filia Iosăș, Arad-Centru, Ciunțești.

(mai multe detalii se află pe pagina WEB a Arhiepiscopiei Aradului: www.episcopiaradului.ro).

Comitetul de redacție:

Înaltpreasfințitul Arhiepiscopul Dr. TIMOTEI SEVICIU – președinte;

Protos. Dr. Justin Popovici, consilier cultural, redactor responsabil; Arhim. Dr. Teofan Mada, vicar administrativ; Pr. Silviu - Nicolae Faur, secretar eparhial – membri

Editura: Arhiepiscopia Aradului, Arad, 310084, Str. Episcopiei nr. 60-62, Tel.: 0257-281856

ISSN 1220 – 8531, ISSN-L 1220 – 8531 Tehnoredactare: Daniel Albu

Articolele pentru Revista Biserica și Școala se trimit pe următoarea adresă de e-mail: bisericasiscoala1877@gmail.com

PREȚ 3 LEI